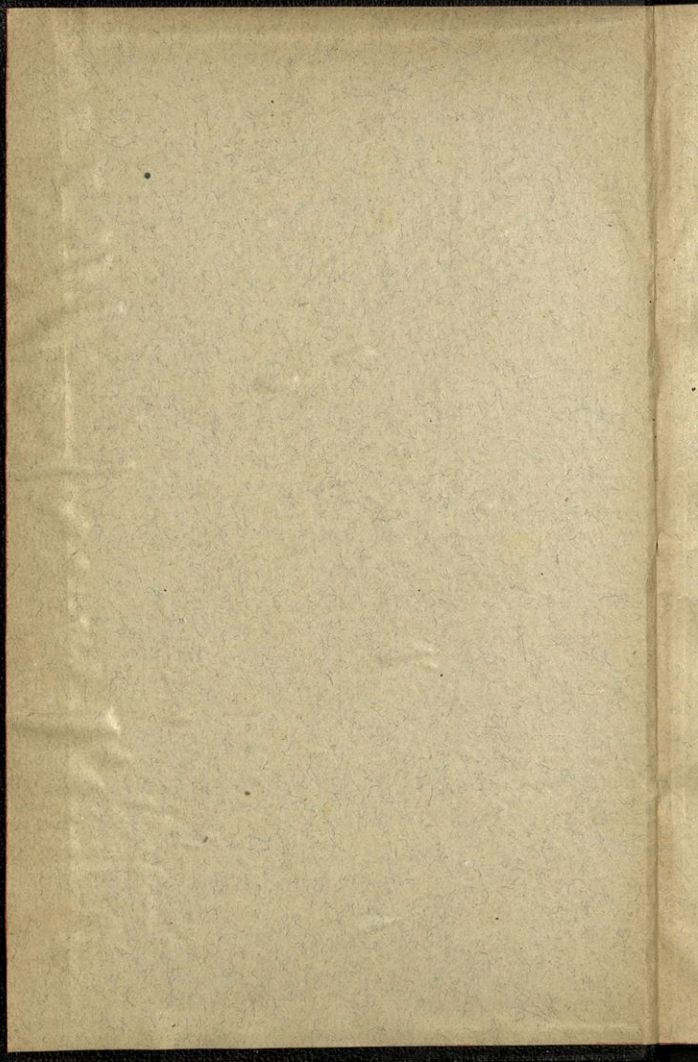
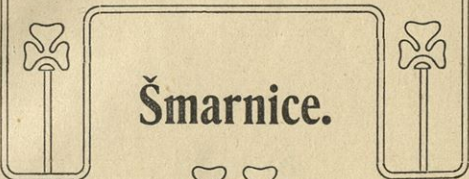

VII
E. 34.836
c

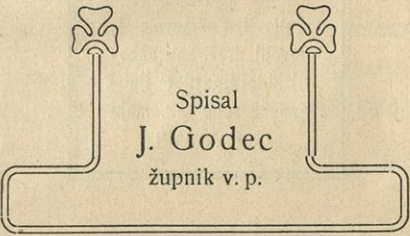
ica verna

Devica verna.

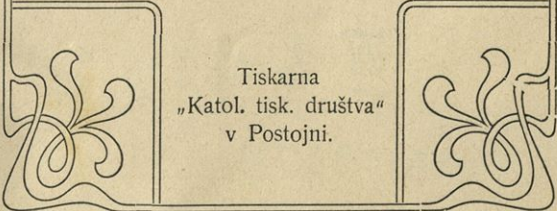
Šmarnice.

Spisal
J. Godec
župnik v. p.

Založila „Katoliška Bukvarna“ v Ljubljani.

Tiskarna
„Katol. tisk. društva“
v Postojni.

Natis teh šmarnic je
dovolil preč. knezoško-
fijski ordinarijat ljub-
ljanski, dné 22. maja
1906, št. 2421.

F.V.
D. (25.4.35)

VII 6, 37.836, c

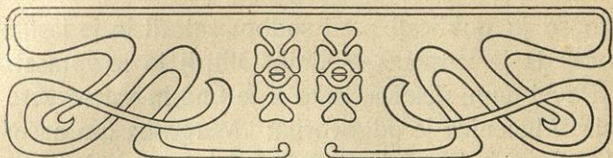
030032530

IZJAVA.

Poslušen določbi papeža Urbana VIII. izjavljam: Čudežnim zgodbam, o katerih poroča ta knjižica, pa jih cerkvena oblast ni preiskala, dajem samo toliko vere, kolikor je gre človeški resnicoljubnosti; tega, kar je Bog posebe razodel pobožnim osebam, nimam za verske resnice; vse pa prepuščam sodbi sv. katoliške cerkve.

J. G.

1. dan.

Uvod.

Nobena družba na svetu nima toliko sovražnikov, kakor katoliška cerkev. Cele trume lažiučenjakov vstajajo in izkušajo ovreči resnice naše sv. vere. Da, prišlo je tako daleč, da se že med preprostim ljudstvom le prevečkrat slišijo govorice zoper vero. Sramotno je, če tako govorjenje posluša veren mož, pa ne vé naglo odgovoriti in zavrniti onega, ki govori zoper verske resnice. Zato naj vas te-le šmarnice pouče, kako je treba braniti sveto vero proti raznim krivim prerokom.

Posnemati morate prve kristjane, ki tudi niso pustili sramotiti svoje vere, ampak so odločno zavračali pogane, ako so ti govorili proti krščanski veri. Prvi kristjani so celo otroke naučili, kako naj odgovarjajo nevernikom, kateri sramote Kristusove nauke.

Izvrstno je n. pr. zavrnila mlada mučenica sv. Margarita (Marjeta) sodnika Olibrija, ki se je norčeval iz Kristusa! Šele petnajst let je bila stara,

ko so jo poklicali pred sodbo; zatožil jo je lastni oče, da je kristjana. Sodnik Olibrij jo je vprašal: „Povej nam, deklica, kako ti je ime in katere vere si.“ Mučenica je odgovorila: „Margarita (po naše: biser) mi je ime; plemenitega rodu sem in krščanske vere.“ Nato je dejal sodnik: „Prvo dvojce je pametno; tretje pa je neumno. Kajti ali je kaj bolj nespametnega, kakor če kdo časti križanega Boga?“ Devica ga vpraša: „Prosim te, povej mi, odkod si izvedel, da je bil Gospod Jezus križan?“ Sodnik odgovori: „Iz krščanskih bukev.“ Nato je pa Margarita sodnika tako krepko zavrnila, da moramo njene besede občudovati. Rekla mu je: „Kako je vendar neumno, da v Kristusovo trpljenje verujete, v njegovo poveličanje pa ne. Saj se od obojega bere v ravno tistih bukvah!“

S temi besedami je deklica spravila sodnika takó v zadrego, da ni vedel nič odgovoriti. Na enak način zavračajte tudi vi one, ki blatijo Kristusovo vero. Žalostno, pa resnično je, da se le prevečkrat ponuja priložnost za tako zavračanje krivih nauk.

Nevera, ki dandanes vlada med kristjani, je bolezen našega časa. Do sedaj je imelo še vsako stoletje kako posebno duševno bolezen. Bili so časi, ko so ljudje ves denar vtaknili v obleko. Tako se je godilo v 17. stoletju po Kr. To je bila pogubna bolezen tistega časa, ki je spravila brez števila družin na beraško palico. Tudi so že bili časi, ko so ljudje mislili, da je povsod vse polno čarovnikov in čarovnic. Če je

kdo žensko zatožil, da je čarovnica, je bila izgubljena. Navadno ji ni pomagal noben zagovor, nobeno pričevanje. Mučili so jo tako dolgo, dokler ni v obupnosti sama rekla, da je čarovnica, čeprav, seveda, ni bilo res. Kakor hitro je to priznala, so jo obsodili v smrt na gromadi.

Bil je čas, ko so ljudje izkušali iz bakra, železa, svinca in drugih kovin delati zlato. Vsak bi bil rad na ta način obogatel. Tisoče in tisoče so zapravili s praznimi poizkusi. Dasi niso naredili ne enega zrnca zlata, dasi je na ta način ubožalo premnogo družin — ni vse nič pomagalo. Ljudi se je bila polastila nekaka duševna bolezen, vsled katere so bili trdno prepričani, da se mora najti pot, po kateri bi se prišlo poceni do zlata. Minulo je nekaj stoletij, preden se je človeštvo otreslo te bolezni.

Takšnih duševnih bolezni nam našteva zgodovina brez števila. Huda, nevarna bolezen mori tudi naš čas; in bolezen naše dobe je nevera. Kdor umrje za to boleznijo, umrje za celo večnost!

Ako bo kdo vpričo vas govoril zoper vero, mu torej prav lahko rečete: „Priatelj, ti si bolan, bolan na duši!“

Da bote takšne ljudi ložje zavračali, bomo v teh šmarnicah premostrili krive nauke, katere dandanes sovražniki katoliške vere najbolj širijo. Ne samo razum, tudi srce nam veleva, lotiti se tega dela. Usmiljenje do onih, ki pogrešajo tolažbe sv. vere nas sili, da se borimo proti neveri. Kajti nevera je premnogokrat vzrok, da se dotičnik čuti skrajno nesrečnega.

Kakšne duševne muke je n. pr. trpel brezverni nemški pesnik Lenau! Skrbna mati ga je vzgojila v katoliški veri. Hotel je pa svojo srečo kupiti s tem, da je od vere odpadel. A ravno to ga je storilo nesrečnega; odtlej je brez miru begal po svetu.

Prepotoval je daljne dežele, taval po pragozdih, pa pokoja ni našel nikjer. Sam je tožil, da mu vedno gosteja tema zagrinja duha, in da zanj ni miru na zemlji. Priznaval je, da ga je sreča zapustila tedaj, ko je izgubil vero. Pisal je tako-le: „Dokler sem bil še veren, sem živel kakor v raj. Vsak vetrič mi je govoril o Bogu. Vsaka cvetica se mi je zdela poslanka božja. Hrepenenje po nebesih mi je napolnjevalo dušo, in iz srca so mi kipele vesele molitve. Ko sem pa krenil na pot neverè, me je zapustilo vse veselje. Ko sem zavrgel križ Kristusov, se je temen obup polastil moje duše.“

Kakor Lenau-u, tako se godi mnogim brezvercem. Ko je izginila vera iz njih srca, se je v njem naselil pekel.

Blagor nam, ako moremo koga obvarovati take nesreče, ako moremo komu pregnati dvome in ga utrditi v veri! Če bližnjega utrdimo v veri, storimo najlepše dobro delo. Te šmarnice naj nam bodo priprava in pouk za izvrševanje takih del krščanskega usmiljenja.

Sveta Devica Marija naj nas podpira s svojo priprošnjo, da bomo verske nauke prav umeli, da si jih bomo ohranili v spominu in da bomo znali sv. vero tudi braniti.

„Sovraštvo bom naredil med teboj in med ženo in med tvojim zarodom in njenim zarodom; ona ti bo glavo strla, in ti boš nje peto zalezovala.“ (I. Mojz. buk. 3, 15.) To je o Mariji Bog sam napovedal v raju. Marijina naloga je bila, da začne boj zoper največjega nasprotnika božjega. Ker hočemo biti posnemavci Marijini, se moramo tudi mi boriti zoper to, kar je katoliški veri nasprotno. Toda kadar zavračamo one, ki so v zmoti, jih ne smemo žaliti. Kajti res smo dolžni sovražiti zmoto, ne smemo pa sovražiti človeka, ki je v zmoti.

Tudi v tem posnemajmo zgled Marijin, ki ni rekla žal besede tistim, kateri so prelili kri njenega božjega sina. Pač je žalovala, a sovražila ni.

2. dan.

O Bogu.

Koliko jih je, ki se štejejo za učene in modre, pa še tega ne vedo razložiti, od kod je svet, kdo je ustvaril nebo in zemljo. Pravzaprav tega le nočejo vedeti. Z najbolj otročjimi izgovori hočejo sami sebi dokazati, da ni stvarnika, da ni Boga. Tako n. pr. pravijo: „Saj ni treba, da bi bil moral ravno Bog svet ustvariti. Svet se je kar sam naredil.“ Toda takšne neumnosti govore samo otroci,

dokler se ne zavedajo pameti. Če majhen otrok ubije posodo, se izkuša izogniti kazni s tem, da pravi: „Saj se je sama ubila.“ In še otrok se tega izgovora kmalu odvadi, ker hitro spozna, da mu nihče noče verjeti.

Drugi si hočejo pomagati s tem, da pravijo: „V Boga ne verujem, zato ker ga ne vidim.“ Takemu lahko odvrneš: „Jaz pa pravim, da ti nimaš pameti.“ In če se bo zaradi tega hudoval, mu reci: „Saj ne vidim tvoje pameti! Kako morem verjeti, da jo imaš?“ Takšen odgovor je najprimernejši za ljudi te vrste. Kajti človeške pameti same res ne vidimo; vidimo pa dela človeške pameti in po teh delih s popolno gotovostjo lahko sodimo, da ima dotični človek pamet. Ravno tako Boga samega sicer ne vidimo; pač pa vidimo njegova dela, iz katerih lahko spoznamo čisto za gotovo, da mora Bog biti. Zato pravi sveti Pavel v listu do Rimljanov (1, 19.), da pogani, ki ne časte pravega Boga, ne bodo imeli pri sodbi nobenega izgovora; kajti večno moč božjo bi lahko spoznali iz ustvarjenih reči, v katerih se moč božja razodeva.

Razen tega se je Bog že neštivilnokrat kar naravnost razodel človeškemu rodu po prikaznih, prerokbah in čudežih. Ravno v sedanjem času se razodeva Bog tako očitno, kakor se že ni več sto let, in sicer nam kaže svojo moč po čudovitih dogodkih, ki se vrše v Lurdu. Zato so se v Lurdu že premnogi neverniki izpreobrnili in so spet začeli trdno verovati v Boga, katerega so prej tajili.

V Lurdu slepi izpregledujejo, gluhi izpreslišujejo, hromi hodijo, kakor je bilo ob času Kristusovem.

Res, da niso vsa lurška ozdravljenja čudeži. Tudi ni naša stvar, soditi o tem, je-li to ali ono ozdravljenje pravi čudež. Brez skrbi pa lahko rečemo, da je lurška božja pot sama velik čudež božje vsemogočnosti. Kdor išče Boga, naj se ozre v Lurd in tam bo videl Boga v njegovih čudovitih delih.

Nenavaden dogodek je zrló lurško mesto 22. avgusta leta 1901. Duhovnik, ogrnjen v dragocena oblačila, je nesel ob votlini mimo bolnikov sveto Hostijo v zlati monštranci, na kateri so se odbijali žarki pekočega solnca. Tu se je možu, ležečemu na postelji, izvil iz prsi nečloveški krik; tik ob nosilnici, na kateri je ležal bolnik, je bolnikova mati ihte vzkliknila: „Sveta Mati, hvala ti!“ V nosilnici ležeči možak se je oprl na roke, napel je vse moči in se dvignil toliko, da je sedel.

„Pomagajte mi,“ je vzdihnil materi, med tem ko sta mu dve veliki solzi stekli po licih na brado. „Lahko bi hodil: kar čutim,“ je dejal. Urne roke so mu pomogle vstati, in stal je pred ljudstvom v bolniški obleki, kakor od mrtvih obujen.

„Pustite me, da bom šel,“ je vzkliknil vnóvič s čudnim, votlim glasom.

„Usliši ga, sveta Devica, usliši ga!“ je ihtela mati, „že dvajset mesecev ni glasno govoril.“ Mrliču podobni bolnik se je vpričo tisočerih gle-

davcev, stoječih ob obeh straneh procesije, kake petkrat prestopil s šibkimi nogami, ki so bile spodaj polne ran; potem se je utrujen zgrudil v roke, ki so ga prestregle. Bolnikovo ime je Gabriel Gargam. Bil je do zadnjih dvajset mesecev urejevalec pisem v vlakih. Ob železniški nezgodi, ki se je pripetila, blizu Angulêma (Angoulême), se je tako zelo poškodoval, da mu je otrpnil hrbtni mozeg. Vsled tega celo jesti ni mogel več, in morali so mu dajati hrano po cevi.

Govoriti je mogel le malo; od pasu do stopal je bilo telo popolnoma neobčutljivo, še razbe-ljenega železa ni čutilo, s katerim so ga zdravniki včasih preizkušali.

Zjutraj dne 22. avg. 1901 se je pa kopal v vodi lurškega studenca in je prejel sv. obhajilo. Potem je jedel skoro brez težave, in posrečilo se mu je hoditi toliko, kolikor mora hoditi človek, čigar nogam je dolgotrajna leža vzela vso moč. Rane na nogah so bile prejšnji dan še gnojne, dne 22. avg. so bile pa skoraj popolnoma zace-ljene. Njegov obraz je imel zdravo barvo in nje-gova beseda je bila popolnoma razločna.

Gargam je dejal v zdravniški pisarni, kjer so ga izpraševali, da je šele ozdravljenje zbudilo v njem vero. Bil je vedno katoličan, toda šel je malokdaj k maši in komaj je še znal moliti, ko so nesli sv. Hostijo mimo njega.

Zgodovina lurške božje poti nam poroča o neštetih ozdravljenjih te vrste. Ali se v takšnih dogodkih ne kaže očitno božja moč? Romar le

s tiho grozo poklekne pred lurško votlino, ker čuti, kako blizu mu je ondi vsemogočni Bog. Ako je bil morda poprej brezverec in ni imel žive vere v Boga, najde vero v Lurdu. Iz božjih del spozna ondi Boga samega.

3. dan.

Verujem v sveto katoliško cerkev.

Sv. cerkev že od nekdaj prepoveduje zakon z židi. Torej se je zadnji čas večkrat primerilo, da je kdo izstopil iz katoliške cerkve ali morda sploh zatajil Kristusovo vero zato, ker se je hotel poročiti z bogato židinjjo. Taki odpadniki se tolažijo: „Saj so vse vere dobre. Da sem le v eni, potlej naj že bom v katerikoli.“ Ravno tako se izgovarjajo tisti, ki prestopijo v luteransko vero; ravno zadnja leta so Prusi premotili veliko avstrijskih katoliških Nemcev, da so postali luterani. In vsi ti hočejo sami sebe prepričati, da je vse enako, so-li v katoliški veri, ali v luteranski.

Izgovor, da so vse vere dobre, je star več sto let. Rabili so ga že odpadniki, kateri so ob času turških bojov zatajili Kristusa in postali Turki.

Tistega, ki trdi, da so vse vere dobre, lahko vprašate tako-le:

„Ali bi bila dobra taka vera, ki bi učila, da te sme ogoljufati ali okrasti, kdor hoče?“

Odgovoril vam bo, da ne.

In s tem je izpodbit njegov nauk, da so vse vere dobre. Kajti bile so že vere, ki so učile, da goljufija in tatvina ni greh. Nekdanji Rimci so celo imeli posebnega boga, posebnega malika, ki je bil „patron“ tatov in goljufov.

Vprašajte nasprotnika dalje: „Ali bi bilo dobremu sinu prav, ko bi kdo zaničeval njegovo mater?“ Brez pomisleka vam bo odgovoril, da bi to ne bilo nobenemu sinu všeč. Nato mu spet povejte, da luterani zaničujejo Mater božjo. Jezusu nikakor ne more dopadati vera, ki zaničuje njegovo mater. In kako daleč zaidejo luterani večkrat v svojem zaničevanju do Marije! V Ugandi v Osrednji Afriki so pred nekaterimi leti našuntali luterani kralja, da je preganjal katoličane. Za časa preganjanja pa so luterani kazali svojo vero s tem, da so psom na vrat obešali Marijine svetinjice! In to se ni zgodilo le slučajno. Ne da bi se bil samo tu ali tam kak luteran tako norčeval iz Matere božje. Ampak luteranski veroučitelji so ljudstvo tako naučili. Ta zgled navajamo, ker se je zgodil v novejšem času. In iz tega se očitno vidi, kako luterani zaničujejo Marijo.

Jasno je, da Zveličarju nikakor ne more dopasti vera, ki sramoti njegovo deviško mater!

Ker je krivih ver silno veliko, ne moremo vsake posebe presojati, zakaj ni dobra. Vprašajmo se samo, po čem spoznamo pravo vero, to je katera znamenja nam potrjujejo, da je ravno katoliška vera prava? Ta znamenja so pred vsem

čudeži. Kristus je svoj nauk potrdil s čudeži, apostoli so s čudeži potrjevali, kar so učili, in še dandanes se gode čudeži v katoliški cerkvi! Verski nauk o Brezmadežnem spočetju Marijinem, ki je bil razglašen leta 1854., je Mati božja sama potrdila s tem, kar se je kmalu po tistem zgodilo v Lurdu. Brez števila čudovitih ozdravljenj se v Lurdu godi še zdaj leto za letom. In vsi ti dogodki so glasne priče, da je le katoliška vera prava! Kajti v nobeni drugi veri ne dobite čudežev. To bi moralo odpreti oči vsakemu krivovercu, kateri trezno misli!

Ravno čudeži, katere Bog dela v katoliški cerkvi, so vzrok, da marsikak krivoverec spozna resnico.

Vodja lurške zdravniške komisije, dr. Boasari (Boissarie) piše:¹⁾ Prišel je v našo pisarno mlad pariški zdravnik in je rekel: „Prihajam v Lurd, zato da bi mogel odgovarjati vsem nasprotnikom, in da bi lahko rekel: ‚Videl sem Lurd in gledal sem čudeže.‘ Sam zase ne potrebujem ne ozdravljenja ne čudeža, ker verujem!“

Ta zdravnik je bil star kakih 35 let in je zdravil delavsko ljudstvo okrog Monmártra (Monmartre) v Parizu. Bil je rojen v Konstantini v Afriki. Oče mu je zgodaj umrl, in mati je ostala v veliki revščini. Dala je sina v šole. Kot dijak je kmalu izgubil vero in je začel jako razuzdano živeti. Tudi pozneje, ko je bil že zdravnik v Parizu, je strigel strastem v toliki meri, da mati ni mogla več ostati pri njem in se je povrnila v

¹⁾ V knjigi: Les grandes Guérisons de Lourdes. VII. 1.

Afriko. Najhujšim sovražnikom cerkve in države se je pridružil. Krščanski nauk, ki se ga je učil v zgodnji mladosti, je popolnoma pozabil. Nič več ni vedel natančno, kakšne nauke uči sv. katoliška cerkev.

Dobil je pa nekoč v roke sv. pismo, dal se je podučiti v sv. veri, po dolgem premišljevanju je spoznal, da je le katoliška vera prava in izpreobrnil se je. Postal je tako goreč branitelj sv. vere, da je med bolniki, katere je zdravil, deloval kot pravi apostol.

Da bi še lažje branil sv. vero, se je podal na božjo pot v Lurd; ondi je želel od blizu videti, kako Bog s čudovitimi ozdravljenji potrjuje pravo vero.

Zgled tega izpreobrnjenca naj v naših srcih zbudi otroško hvaležnost do Boga. Kako moramo vendar biti Bogu hvaležni za milost, da smo bili rojeni in vzrejeni v pravi veri! Zahvaljevati moramo pa tudi Devico Marijo, ker njena priprošnja deli v Lurdu čudovite dobrote, in sicer dobrote, katere že same po sebi potrjujejo resničnost sv. katoliške vere.

4. dan.

Veleizdajstvo.

Zgodovina nam pripoveduje o mnogih veleizdajavcih, ki so se iz grdih, sebičnih namenov uprli svojim vladarjem, jim odrekli pokorščino

ali šli celó v boj zoper njé. Tak izdajavec domovine je bil n. pr. Anglež Oliver Krómvel (Cromwell). Uprl se je svojemu kralju, zbral puntarjev krog sebe, napadel kralja z vojsko, ga ujel ter mu dal odsekati glavo. Zato pa Krómvel potem ni imel nikdar več mirne vesti. Posebno zadnji čas pred smrtjo ga je nemirna vest tako mučila, da je njegove služabnike obhajala večkrat groza, ko so ga gledali.

Veleizdajavce vsaka država najostreje kaznuje, ker ni stvari, ki bi bila državi bolj nevarna kakor veleizdajstvo. Veleizdaja je silna hudobija, kajti veleizdajavec greši proti posvečeni vladarjevi osebi; prav tako greši tudi proti vsem svojim rojakom. Zakaj prav lahko jim nakoplje na glavo domačo vojsko. Znano je, da je že večkrat en sam veleizdajavec provzročil dolgoletne vojske, v katerih so se prelili potoki krvi!

Ravno mi smo tako nesrečni, da živimo ob času, ko je veleizdajavcev brez števila. Povsod vstajajo veleizdajavci, ki podpihujejo upor proti najvišjemu vladarju. Od solnčnega vzhoda do zahoda se je po vsej zemlji razširila državljanska vojska med onimi, ki so se uprli svojemu vladarju in med zvestimi podložniki njegovimi. Boj se je zanesel celo v družine, in brat sovraži brata, ako se noče pridružiti veleizdajavcem!

Bojevniki se na obeh straneh bore vedno ljuteje. Nihče ne ve, kdaj bo konec boja.

Brez števila jih je padlo v tej državljanski vojski! Mrtvi so, toda, žalibog, mrtvi na duši!

Zakaj vladar, katerega hočejo pahniti s prestola, ni posveten knez, temveč kralj nebes in zemlje. Stvarniku zemlje hočejo veleizdajavci odreči vsako pravico na zemlji, katera je delo njegovih rok!

Veleizdajavci so tisti, ki se sami brez vsega sramu imenujejo brezverce. Ti ne pravijo, da je vsaka vera dobra, temveč so sploh sovražniki vsake vere in hočejo, naj se odpravijo vse vere brez razločka, in naj se Bogu ne izkazuje nikakršno češčenje več! Boga, ki je njih in naš najvišji vladar, nočejo poznati. Če govore o Bogu, govore le z največjim zaničevanjem.

Ako bote naleteli na brezverca, na človeka, ki je sovražnik vsake vere sploh, tedaj ni treba misliti, da ga bote lahko izpreobrnili. Pri teh ljudeh je navadno vse zastoj! Ravno tako je, kakor pri pravem veleizdajavcu, katerega tudi nihče ne prepriča o tem, da je greh, upirati se svojemu vladarju!

Brezverstvo je bolezen, kakor smo omenili prvi dan. Kakor vsaka nevarna bolezen, tako se tudi brezverstvo ne ozdravi v enem trenutku. Dostikrat je treba več let, da se duša brezverčeva ozdravi (če se to sploh kdaj zgodi), in da se zopet vera povrne vanjo.

Ako imate opraviti s popolnim brezvercem, ne morete storiti drugega, kakor da mu napravite nekoliko skrbi. Vprašajte ga: „Kaj pa, ko bi le bilo vse to res, kar uči katoliška vera?“

„Kaj ko bi vendar-le res po smrti človek moral pred sodbo? Kaj ko bi bil Bog vendar-le pripravil pekel za grešnike?“

Na tak način mu bote morda skrbi napravili. Da bi ga izpreobrnili kar v enem hipu, tega ni pričakovati. Takšnim ljudem je treba posebno velike milosti božje, mnogo časa za premišljevanje in mnogo molitve; zakaj brez molitve se velika izpreobrnjenja ne vrše.

Zgodilo se je pač že včasih, da je Bog brezvercu dodelil milost izpreobrnjenja vsled tega, ker tudi ob času zmote ni prenehal častiti Matere božje. Na tak način je prišel do resnice nemški pisatelj Jurij Friderik Daumer, ki je bil dolgo časa popoln pogan. Koncem življenja je vendar spoznal, da je resnica v katoliški veri. Poprosil je v poletju leta 1858 v Mainzu za sprejem v katoliško cerkev. Bilo je malo pred Velikim Šmarnom. Odgovorili so mu, naj hiti, ker bo kmalu praznik Marijinega vnebovzvetja. Daumer je razumel, kaj to pomeni. Rekel je sam pri sebi: „Glej, Marija te vabi na svoj praznik. Kakšna čast, kakšna sreča!“ In Daumer je bil na Marijin praznik slovesno sprejet v katoliško cerkev. Sam piše, da je bil ves presunjen, ko se je vršil obred sprejemanja, in ko so koncem sprejema zadonele lavretanske litanije. Topil se je v solzah ginjenja in hvaležnosti; dolgo ni mogel izpregovoriti.

In milost izpreobrnjenja je Daumerju res izprosila Devica Marija. Zakaj še ob času, ko je bil popoln brezverec, je skladal pesmi na čast Ma-

teri božji. V zbirki, ki je izšla z imenom „Hafis“, je nekaj silno lepih Marijinih pesmi. Ena slavi Marijo kot zgodnjo danico:

O morska zvezda, slava ti!
Čeprav valovje nas topi,
čeprav vihar krog nas divja,
in nam grozé moči sveta:
Nam vendar kaže pot vsekdar,
tvoj ljubo - mili zvezdni žar,
in naš čolniček prek morja
prijadra varno do brega.
Nebeška luč, vir milosti,
o morska zvezda, slava ti!

Tako je častil Marijo brezverec, in Mati božja tega ni pozabila. Njena priprošnja mu je dosegla izpreobrnjenje.

Zato tudi o brezvercih ne smemo popolnoma obupati. Priporočajmo jih Devici Mariji. Čeprav sami ne časte Matere božje, se jih bo Marija morda usmilila zaradi nas.

Zaradi naše molitve jim bo morda izprosila izpreobrnjenje in jih pripeljala v naročje sv. katoliške cerkve.

5. dan.

Zvestoba pradedov.

Vrnimo se k stvari, s katero smo se pečali včeraj. Govorili smo o tistih, ki se sami imenujejo brezverce in ki so zagrizeni sovražniki vsake vere, posebno še katoliške. Kajti ako napadajo kako

vero, napadajo le katoliško; druge vere navadno brezverci puščajo v miru; vidi se, kakor bi ti brezbožneži slutili, da bodo druge vere izginile s sveta same ob sebi, in da jih torej ni vredno napadati.

Naj bi pač današnji brezverci brali zgodovino krščanskih narodov! Strmeli bi nad navdušenjem, s katerim so v davnih stoletjih krščanski narodi branili sv. vero. Stotine knjig bi se dalo napisati o junaških delih, ki so jih izvršili kristjani vseh stoletij v obrambo krščanstva!

Koliko braniteljev krščanske vere je vzgojil samo poljski narod, da o drugih ljudstvih molčimo! Ko bi junaško poljsko ljudstvo ne bilo branilo krščanskih deželá na vzhodu proti Turkom in Tatarjem, bi bila morda že zdavnaj večina Evrope v turški oblasti. Spomnimo se poljskega junaka Jana Sobieskega, ki je osvobodil Dunaj turškega napada! Vsa rodbina Sobieskih si je stavila vojsko z neverniki za nalogo. Sobieski sam piše: „Moji predniki so namakali s svojo krvjo deželo nevernikov in so mi zapustili kot dedščino boj s Turki in Tatarji. Moj starejši brat je zrasel menda samo zato, da so ga Tatarji umorili. Vsi moji sorodniki so padli pod orožjem nevernikov, ko so se borili za svojo vero.“ Celo mati in stara mati Jana Sobieskega sta se kot pravi junakinji bojevali proti Tatarjem, ki so napadli grad. Jana Sobieskega in njegovega brata je mati vsak dan peljala na kraj, kjer so ležala trupla pradedov in sorodnikov, padlih v boju za krščansko vero. In

na grobu teh mučenikov je svoja sinova vselej opomnila, naj postaneta pradedom enaka. Tako so v nekdanjih časih darovali vse, celo sami sebe, če je bilo treba braniti vero Kristusovo.

Kot véliki hetman in pozneje kot kralj je Jan Sobieski premnogokrat peljal poljske čete v boj za domovino in sv. vero. Sobieski in njegovi so se odlikovali po čudoviti hrabrosti, podajali se v neverjetne nevarnosti; dostikrat so šli v boj zoper petkrat večjo množico. Cela Evropa je strmeč občudovala toliko hrabrost, in junaku Sobieskemu so dali ime „severni lev“. Za brambo krščanske vere je gorel Sobieski do zadnjega zdihljaja. Bil je že star in ni mogel več sam zasesti konja, pa je še šel v boj, ko se je vnela l. 1691. nova vojska s sovražniki krščanstva; in njegov trud ni ostal brez uspeha. Neverniki so začeli bežati, ko so samo zvedeli, da gre stari lev Sobieski nad nje.

Toliko so v nekdanjih časih za sv. vero žrtvovali, ker so vedeli, kakšen zaklad je krščanska vera. Ako vidimo dandanes brezverce okrog sebe, ne dajmo se motiti. Ni bilo zmeraj tako. Ozrimo se v zgodovino minulih stoletij in videli bomo, da so nekdanj znali vse drugače ceniti vero Kristusovo!

V nekdanjih časih so mogočni vladarji kazali na tako prisrčen način svojo vero, da kaj podobnega dandanes ne vidimo nikjer. Kako vernega kristjana se je pokazal poljski kralj Jan Kazimir v obljubi, ki jo je storil Devici Mariji v imenu celega kraljestva!

Bilo je l. 1656., ko je poljski državi grozila silna nevarnost. Sovražni Švedi so imeli v rokah skoro celo poljsko kraljestvo. Poljski kralj Jan Kazimir se je v veliki skrbi pripravljajl za vojsko. Preden je šel v boj, se je dne 1. aprila 1656. v stolni cerkvi udeležil slovesne sv. maše,¹⁾ pri kateri so bili tudi velikaši kraljestva in neštivilna množica ljudstva. Kralj Jan Kazimir je ležal na svojem obličju na tleh pred kraljem vseh kraljev. Koncem maše je prejel Telo Gospodovo. Nato je nekaj časa kleče molil; potem je vstal, dvignil oči proti nebu, iztegnil roke in molil vpričo vsega ljudstva nekako takole:

„Velika mati učlovečenega Boga in Devica! Jaz, Jan Kazimir, kralj po usmiljenju tvojega sina, kralja vseh kraljev, in po tvojem usmiljenju, prihajam k tvojemu presvetemu prestolu in sklepam to-le zavezo: Tebe, o Marija, izvolim danes za svojo varihinjo in za kraljico poljskega kraljestva. Tvoji posebni skrbi in varstvu priporočam sebe, svoje poljsko kraljestvo, veliko kneževino litevsko, rusko, prusko, mazovsko, žmudsko, inflansko in černihovsko, vojsko obeh narodov²⁾ in celo ljudstvo. Ponižno prosim tvoje pomoči in tvojega usmiljenja v nadlogi, katera sedaj tlači moje kraljestvo . . .“

Tu je kralj pokleknil in nekaj časa molčal. Potem je vstal in nadaljeval:

¹⁾ Kakor nam to na pesniški način olepšano opisuje Šenkjevič (Sienkiewicz) v knjigi „Potop“.

²⁾ Poljakov in Litvinov.

„Vsled velikih tvojih dobrot sem z narodom poljskim vred dolžan tebi še gorečnejše služiti. Zato ti obetam v svojem imenu in v imenu ministrov, senatorjev, plemstva in ljudstva, da bomo po vseh deželah mojega kraljestva razširjali čast in hvalo tvojega sina Jezusa Kristusa, našega zveličarja. Za slučaj, če po usmiljenju tvojega sina zmagam Švede, obetam, da bodem skrbel, da se bo do konca sveta obhajala v mojem kraljestvu slovesna obletnica v spomin te božje in tvoje milosti, o Devica prečista!“

Zopet je kralj prenehal in pokleknil. S tresočim glasom je vnovič pričel in obljubil Mariji, da v svojem kraljestvu ne bo več pustil zatirati ljudstva. Potem je sklenil:

„Mati usmiljenja, moja kraljica in gospa! Kakor si me navdehnila, da sem storil to obljubo, tako po svoji milosti in usmiljenju preprosi svojega sina, da mi pomaga izpolniti, kar sem obljubil.“

Po teh besedah je zajokalo vso ljudstvo. Tisoče rok se je dvignilo kvišku, tisoče solznih oči se je ozrlo proti nebu, in iz ust velikašev in ljudstva se je zaslišal proseči klic: „Amen, amen, amen!“

In prečista Devica ni zavrgla ponižne molitve kraljeve. Poljske vojske so kmalu premagale sovražnika.

Zgodovina nas uči, kako junaško so nekdam kristjani branili svojo vero in kako ginljivo so častili posebno Devico Marijo. Ako dandanes vidimo, da nekateri kristjani sovražijo in napadajo vero, ne smemo misliti, da je bilo zmeraj tako.

Nikdar ni bilo tako kakor dandanes! Še nikoli ni bilo med kristjani toliko veleizdajavcev, ki očitno kažejo zaničevanje do kralja nebes in zemlje.

Po prošnji blažene Device Marije naj se presveto srce Jezusovo usmili teh izgubljenih sinov. Razsvetli naj jih s svojo milostjo in pripelje naj jih nazaj v očetovo hišo!

6. dan.

Znanost.

Gorjé človeku, po katerem pride pohujšanje, je rekel Jezus. (Evang. sv. Mat. 18, 7.) To velja prav posebno za brezverce. Mnogi so izgubili vero, le ker so jih pohujšali drugi, ker so jih zapeljali takozvani učenjaki. Žalostna resnica je, da je danes med učenimi možmi silno veliko nevernikov.

Zato se marsikak brezverec izgovarja: „Učeni ljudje nimajo vere. Že morajo vedeti, zakaj ne. Zato tudi jaz ne verujem.“ Ali je tak izgovor opravičen? — Ne. Samo med učenjaki današnjega časa je mnogo takih, ki so neverni. Učenjaki prejšnjih stoletij so pa bili verni. Saj se kakih 1000 let skoro nobeden drug ni pečal z učenostjo kakor samostani! V primeri z vernimi učenjaki

minulih stoletij je število današnjih nevernih učenjakov tako majhno, da kar izgine. Zato moramo reči, da so med učenimi možmi vseh časov le izjemne tisti, ki nimajo vere!

Recimo pa, da bi bili res vsi učenjaki brezverci, od prvega do zadnjega. Mislimo si, da bi tako bilo. Ali bi nas to moglo kaj motiti v veri? Ali bi potem mi bili dolžni zapustiti vero zaradi zgleda nevernih učenjakov? Nikakor ne. In zakaj ne, to se pove lahko ob kratkem: Zato ker se učenjaki tolikokrat zmotijo, da je groza. Pač bi bili mi nespametni, ko bi zametavali vero in v nevarnost postavljali svojo dušo samo na besedo ljudi, o katerih vemo, da se večkrat zmotijo.

Marsikaj bi se dalo povedati o tem, kako lahko in kako velikokrat se motijo učenjaki. Ne bomo naštevali, kolikokrat so že morali učenjaki preklicati, kar so učili dolgo vrsto let. Spoznali so, da so se motili. Ni še davno, odkar so zvezdoslovci trdili, da solnce in vse zvezde razen majhnega števila planetov stoje mirno. Ta nauk danes že ni več resničen! Dandanes uče vsi zvezdoslovci ravno narobe in pravijo: „Ni res, da bi zvezde stale mirno! Vse zvezde se gibljejo in šele zelo hitro se premikajo!“ Taki-le so nekateri učenjaki; enkrat uče tako, drugič ravno narobe. Zato bi bil pač nespameten, kdor bi zavrgel svojo dušo zaradi ljudi, ki se tako lahko zmotijo!

Žalibog, da se dá nekaterim učenjakom še več očitati, kakor samo to, da se motijo. Očitati jim moramo tudi, da uče včasih nauke, ki so po-

polnoma proti zdravi pameti. Med profesorji, ki izobrazujejo pravdne doktorje, se dobijo n. pr. možje, ki so juridični pozitivisti. To se pravi z drugo besedo: Ti gospodje uče, da je pravično vse, karkoli ukazuje državna postava, tudi če zdrava pamet jasno spozna, da je postava krivična. S tem naukom se profesorji očitno postavljajo v nasprotje z zdravo pametjo in se s pametjo kregajo, kakor pravimo po domače.

V take-le zmote zabredejo učenjaki le prevečkrat. Zdaj naj bi pa mi svojo neumrljivo dušo postavljali v nevarnost na besedo človeka, ki se s pametjo krega! Na besedo takega človeka naj bi mi zavrgli sv. vero! Ali bi bilo to razumno?!

Zato zahvalimo Boga, ker nam je dal nezmotljivo učenico sv. katoliško cerkev. Poslušajmo njen nauk, verujmo ji, čeprav kdaj učenjaki drugače uče, kakor sv. katoliška cerkev.

Pred kakimi sto leti so francoski učenjaki hoteli na laž postaviti sveto ~~pismo~~ stare zaveze, katero nekako tako pravi, ~~da zvezd ni mogoče prešteti~~. Zato so oni učenjaki površno preračunali, koliko se vidi zvezd na nebu; potem so dejali: „Sedaj smo prešteli zvezde. Toliko-le jih je in ne več, ne manj. Sv. pismo ne govori resnice, ker pravi, da nihče ne more zvezd sešteti.“ Tako so govorili modri Salomoni.

In kaj pravi znanost danes? Ravno to, kar je trdilo sv. pismo že v stari zavezi, da namreč zvezd pravzaprav ni mogoče sešteti. Čim močnejše daljnoglede iznajdejo, tem več novih zvezd za-

gledajo. Da, zadnji čas so nekateri zvezdoslovci že zašli v nasprotno zmoto in so začeli trditi, da je število zvezd neskončno. Kajpada je ta trditev spet prehuda, ker neskončen je samo Bog.

Ni še dolgo, kar so se zvezdoslovci raznih dežela združili v ta namen, da bi fotografirali večje zvezde na nebu in da bi jih na ta način sešteli. Toda že zdaj so prepričani, da bo minulo prej sto let, preden bo to delo dovršeno! A tudi potem še ne bodo imeli seštetih vseh zvezd, ker si najmanjših zvezd niti šteti ne upajo! Pred sto leti so se pa ubogi francoski učenjaki bahali, da imajo seštete vse zvezde, in so se upali norčevati iz sv. pisma, češ, sv. pismo bomo na laž postavili!

Mnogo lepega in koristnega so učenjaki iznašli. To je res. Zlasti učenjaki 19. stoletja so dovršili prava čuda. Lahko rečemo, da je v zadnjih sto letih zemlja dobila vso drugo podobo, in to vsled neumornega truda učenih mož. Kdor bi to tajil, bi delal znanosti krivico.

Vkljub vsemu je vendar-le še zmeraj res, da so tudi učenjaki našega časa zmotljivi, da se dostikrat zmotijo, in da marsikak učenjak popolnoma ovrže, kar so drugi učili kot resnico. Ravno zato pa nikoli ne bomo na besedo učenjaka zapustili prave vere. Naj bo dotičnik učen, kakor hoče — ker vemo, da se lahko zmoti, zato nikdar in nikoli ne bomo zavoljo njega zapustili svojega Boga in svoje nebeške matere Marije. Prečista Devica, ki se imenuje sedež modrosti, naj nas varuje, kadar nas bodo zapeljevali nauki brezverskih učenjakov.

Tistim pa, ki so v zmotah, naj Devica Marija bo zvezda vodnica in naj jih pripelje do pravega spoznanja. Zato molímo danes z besedami prelepe cerkvene pesmi:

Zdrava morska zvezda,
božja Mati sveta
in prečista deva,
blaga rajska vrata! . . .
steri spone greha,
slepim daj svetlobo!

Slepim izprosi svetlobo, o Marija! Nevernim izprosi spoznanje; dvomečim pokaži pot do resnice!

O Marija, sedež modrosti božje, prosi za nas!

7. dan.

Novodobni krivoverci.

Do sedaj smo govorili o tistih, ki zametujejo sploh vsako vero in ki se ne štejejo več med katoličane. Toda pečati se nam je treba tudi z onimi, ki se sicer imenujejo katoličane, pa so komaj še napol v zvezi s katoliško cerkvijo; in to so taki, ki ne verujejo vseh Kristusovih nauk. Verujejo le to, kar jim je v katoliški veri všeč, vse drugo zametujejo. Zraven tega še mislijo, da so kdove kako popolni kristjani. Pravzaprav pa niso nič boljši, kakor Martin Luter. Saj je tudi Luter splošno vse hotel verovati, kar je Kristus učil; zavrgel je samo tisto, kar njemu ni bilo všeč. Ravno zato

ga imenujemo krivoverca; in krivoverci so vsi, kateri ga dandanes posnemajo. Imenujemo jih „novodobne krivoverce“, da jih ločimo od onih, ki so živeli v minulih stoletjih.

Katoliška vera se ne da cepiti. Ali veruješ vse, ali pa nič! Srednja pot je v tej reči nemogoča. Če le ene same verske resnice nočeš verovati, že s tem pokažeš, da imaš Boga za lažnika, ker mu nočeš verjeti tega, kar je razodel! Bog ima pa potem tebe za krivoverca in ima zate pripravljeno kaj drugega, kakor nebeško krono!

Novodobni krivoverci bi radi celo vrsto naukov in zapovedi izbrisali iz katekizma. Naštejmo samo nekatere verske resnice in nekatere zapovedi, katere ne dopadejo krivovercem našega časa. Ni jim všeč da so v katoliški veri skrivnosti; ne dopada jim, da se moramo postiti, da moramo ob nedeljah k sv. maši, da je cerkev nezmotljiva; ježé se, ker učimo, da bodo hudobni vekomaj trpeli v peklu, in hočejo pekel utajiti; silno jih bode v oči izpoved, in bi jo radi odpravili; ni jim prav, ker sv. cerkev trdi, da je zakon nerazvezljiv, ter hočejo tudi to izpremeniti; radi bi izbrisali iz katekizma vse tiste odstavke, kateri uče, da je nečistost greh i. t. d. Sploh lahko rečemo ob kratkem: Novodobni krivoverci hočejo izpustiti iz katekizma najimenitnejše resnice! Najboljše zrno hočejo zavreči. Iz katoliške vere bi radi naredili neko stvar, ki bi bila vsemu drugemu prej podobna, kakor veri, katero je učil Jezus Kristus!

Velika sreča je, da je te krivoverce lahko zavrniti. Z njimi je treba govoriti tako, kakor je govorila sv. Margarita s sodnikom Olibrijem. Vprašajte ga n. pr., ali veruje, da je pekel. Odgovoril bo, da ne. Potem ga pa vprašajte:

„Ali veruješ, da so nebesa?“

To bo pa precej potrdil, ker ti ljudje verujejo samo to, kar jim je všeč, in kar se jim zdi prijetno.

Dejal bo: „O seveda, to verujem, da so nebesa.“

Potem ga pa primite: „Ali ni Kristus obojega učil, da so nebesa in da je pekel? Ali ni torej čudno, da mu eno stvar verjameš, druge pa ne?“

Bolj nepremišljenih ljudi ni, kot so novodobni krivoverci. Njih vera je popolnoma „tje v dan“. Še pri tistih verskih resnicah, katere verujejo, ne vedo, za kaj jih verujejo!! Kajti če bi jih res verovali zato, ker jih je Kristus oznanoval, potem bi morali verovati vse, karkoli je učil naš Zveličar! Krivoverci našega časa ne vedo, za kaj verujejo, in ne vedo, komu verujejo; da, celo tega ne vedo več, katere resnice naj bi še verovali, katere pa zavrgli! Zato njih vera ni drugega, kakor hinavščina. Na zunaj bi se še radi šteli za katoličane, v srcu pa že davno niso več!

Nevaren krivoverec, kateri je mnogo mladih ljudi zapeljal v zmoto, je bil vseučiliški profesor Weishaupt. Pred kakimi 90 leti je bival v pokoju v Pasavi. Prav blizu tega mesta je na gričku romarska cerkev „Marije pomočnice“. Tjekaj je romal Weishaupt na stara leta vsak dan, če je bilo še grše vreme. In v cerkvi je pred podobo

Marije pomočnice dolgo klečal in včasih bridko jokal. Ko ga je nekdo vprašal, čemu hodi dan na dan k Marijini cerkvi, je odgovoril:

„Oh, prijatelj, star sem 72 let, blizu groba sem, in bom kmalu stopil pred sodnji stol božji. Če se pa ozrem nazaj v svoje življenje, me strah obide. Pod ministrom Monželajem (Montgela), ki je bil prostizidar, sem bil profesor na bivšem vseučilišču v Landshutu. Moja naloga je bila, naj srca mladih poslušavcev odtrgam od krščanstva in katoliške cerkve. To nalogo sem na grozen način izvršil; povzročil sem silno razdejanje. Bog bo terjal odgovor od mene. Zaradi tega se zatekam k ‚Mariji pomočnici‘, k Mariji, ki je pribežališče grešnikov, sicer sem izgubljen.“ In stari gospod je bridko jokal, ko je to govoril.

Kakor ta spokornik, tako so Marijine pomoči potrebni tudi krivoverci naše dobe. Molimo zanje! Priporočajmo jih Materi božji, naj jim izprosi vsaj toliko spoznanja, da drugim ne bodo več trgali vere iz srca, ako se že sami nočejo izreobrniti!

8. dan.

Nezmestljivost.

„Et portae inferi non praevallebunt adversus eam“. (In peklena vrata je ne bodo premagala. Matevž 16, 18.) Te mogočne besede

so v Rimu v cerkvi sv. Petra z velikanskimi črkami zapisane na steno. — Kristus sam je zastavil svojo božjo besedo, da bo varoval cerkev pogina. In ravno tako nas je zagotovil s svojo božjo besedo, da bo varoval svojo cerkev zmote. Cerkev Kristusova je nezmotljiva!

Pravzaprav je popolnoma odveč, če se dokazuje to, da ima katoliška cerkev dar nezmotljivosti; da mora Kristusova cerkev biti nezmotljiva, se že iz tega spozna, ker bo stala do konca sveta. Torej bo vendar do konca sveta morala ohraniti pravi Kristusov nauk.

Da bo katoliška cerkev stala do konca sveta, to se pravi z drugo besedo: Cerkev Kristusova bo do konca sveta ostala to, kar je bila ob apostolskih časih. Do sodnjega dne bo imela ravno iste zakramente in ravno isti nauk.

Kakšna tolažba je to za nas! Lahko se popolnoma zanesemo, da ima katoliška cerkev danes še ravno isti nauk, kakor ga je Kristus učil.

Lahko smo popolnoma brez skrbi, da se med katoliške verske nauke še ni vrinila nobena zmota.

Et portae inferi non praevallebunt adversus eam — in peklenska vrata je ne bodo premagala; zakaj sezidal jo je sam Sin božji. Pripravljali so pa za to zgradbo v starem zakonu vsi narodi celega sveta. Pri vseh ljudstvih so bila razširjena prerokovanja o prihodnjem Odrešeniku.

Na Kitajskem je Kongfutse napovedoval, da pride odrešenik, ki bo sin neba in velik svetnik, ki bo prišel od zahoda, in po katerem hrepene ljudstva, kakor ovenele livade po dežju.

Vera starih Germanov je naravnost trdila, da njih bogovi ne bodo vekomaj vladali, in da bo za njimi prišel tisti bogati in močni Bog, tisti veliki oče vseh živih bitij, katerega ne more nihče imenovati, čegar sodba je mogočna in čegar sveti mir bo trajal vekomaj.

Odrešenika so pričakovali severni evropski narodi, Rimci, Grki, Feničani, Egipčani in ameriška ljudstva.

Preroki judovskega ljudstva so pa kar célo Odrešenikovo življenje naprej popisali. Da prerokovali so tudi o njegovem kraljestvu, to je o sv. katoliški cerkvi, ter so izrekli pomenljive besede:

„Njegovo kraljestvo je večno kraljestvo. Njegova oblast je večna oblast. In njegovo kraljestvo ne bo razdejjano.“ (Daniel, pg. 3, 4, 7.) Kraljestvo Mesijevo ne bo nikdar propadlo. Katoliška cerkev bo ostala vedno to, kar je. Njen nauk ne bo nikdar drugači.

Ko že govorimo o prerokovanjih, naj omenimo, da so se v stari zavezi pri premnogih narodih nahajala tudi prerokovanja o Materi božji. Da, razna ljudstva stare zaveze so imela celó obrede, ki so bili predpoda česčenja Matere božje. Seveda poganska ljudstva o Mesijevi materi niso toliko vedela, kakor je o njej vedelo judovsko ljudstvo. Pa vendar je bilo tudi pri poganskih narodih vkoreninjeno pričakovanje device, ki bo rodila Odrešenika čoveškega rodu.

Od začetka sveta so se pripravljala tla za katoliško cerkev in so čakali narodi tudi Device

vseh devic. Ta zveza med nezmotljivo katoliško cerkvijo in Devico Marijo se razodeva še danes. Kajti tudi še sedaj Devica Marija potrjuje resničnost sv. katoliške vere s premnogimi nenavadnimi dogodki, kateri se vrše na božjih potih Matere božje. In zato prepogostokrat vidimo, da se ravno na Marijinih božjih potih neverniki izpreobračajo.

9. dan.

Skrivnosti.

„Nikar ne išči, kar je za-te previsoko, in ne pretuhtuj, kar tvoje moči presega; zakaj prav veliko reči ti je pokazanih, katere človeški um presegajo.“ (Sirah 3, 22, 24.) Tako govori v sv. pismu modri Sirah. Reči hoče, naj verske skrivnosti ponižno verujemo in naj si nikar ne prizadevamo, da bi jih docela razvozlali in razumeli. Marsikdo je že izgubil vero, ker je hotel razumeti vse, kar je Bog razodel.

Novodobni krivoverci pa hočejo vse razumeti, karkoli je razodetega. Vpijejo, da zdaj živimo v „razsvetljenem“ času, in da si je človeški rod v naši dobi dal nalogo, vse razumeti. Zato hočejo na vsak način umeti tudi božje skrivnosti. Na tisoče je takih, ki sploh nočejo verovati tistih verskih naukov, ki uče kako skrivnost. V svoji

ošabnosti pravijo: „To verjamem, kar razumem, drugega nič!“ Toda reveži ne pomislijo, koliko stvari je že na tem svetu, katerih prav nič ne razumejo, verjeti jih pa vendar morajo, ako hočejo živeti! Koliko je skrivnosti v naravi in v zgodovini, katerih ne bomo nikdar razumeli, toda vkljub temu jih moramo verjeti. Koliko ima človek na svojem lastnem telesu takega, česar največji učenjak ne razume!

Res čudno je, da hočejo novodobni krivoverci božje skrivnosti razumeti, preden razumejo to, kar imajo sami na sebi!

Razen tega pa tudi vsak pameten človek vé, da prava vera mora imeti skrivnosti. Vera, katera nima skrivnosti, ni božja vera, ampak človeška!

Bog vé več, kakor more človek razumeti.

Drznemo si celó trditi, da bi bil to slab Bog, kateri bi nič drugega ne vedel in nič drugega ne mogel razodeti, kakor to, kar vsak človek razume!

Ravno med skrivnostmi so nekatere, ki so prav lep dokaz, da je samo Kristusova vera resnična.

Ko to pravimo, imamo v mislih, da so poganska preročišča na skrivnosten način umolknila prav takrat, ko se je začelo širiti krščanstvo.

Koliko je bilo pred Kristusom preročišč, kjer so poganski duhovniki v imenu svojih malikov prerokovali! Splošno priznано je, da je marsikatero teh prerokovanj izhajalo od hudobnega duha. In ta preročišča so umolknila, ko je nastopilo krščanstvo. Po vsej Grški je zbudil veliko pozornost

ta-le dogodek, ki se je pripetil v delfiškem pre-ročišču, ravno preden je umolknilo. Duhovnica, ki je prerokbe izrekala, „je vstopila v tempelj proti svoji volji in nerada; govorila je z raskavim glasom, naposled je bila popolnoma zbegana, grozno kričeč je planila k vratom in padla na tla, tako da so pobegnili ne samo tisti, ki so čakali prerokbe, ampak tudi duhovniki; črez nekaj časa so šli zopet noter in so dali odnesti duhovnico, ki je še zmeraj nezavedna ležala na tleh. Nekaj dni pozneje je umrla.“¹⁾

Pogani si niso znali razložiti, zakaj so pre-ročišča utihnili. Plutarch je menil, da zato, ker so pomrla tista nadnaravna, nadzemeljska bitja, tisti demoni, ki so po njegovih mislih prerokovali.

Bilo je ob času cesarja Tiberija, ko se je Plutarchov učitelj s potovanja vračal po morju v Italijo. Blizu otoka Korfu je veter ponehal, in ladja je zvečer obstala pri otoku Paksos. Hipoma je z otoka sem nekdo krmarja s silnim glasom poklical po imenu in mu velel: „Ko prideš do kraja Pallodes, sporoči, da je veliki Pan²⁾ umrl!“ Vsi so se prestrašili, bilo je ponoči. Ali naj povelje izpolnijo? Krmar je rekel, da bo tiho mimo vozil, če bo veter; ako bo pa na tistem kraju veter ponehal, bo ukaz izvršil. In res — ob kraju Pallodes je veter prenehal, in krmar je zaklical proti suhemu: „Veliki Pan je mrtev!“ In takoj

¹⁾ Plutarch, *De defectu oraculorum*, c. 51.

²⁾ Poganski bog.

se je začulo silno zdihovanje, kakor bi izhajalo iz velikanske množice.

Tako razlaga Plutarch molčanje preročišč.

Mi pa vemo boljšo razlago.

Preobrat, ki se je izvršil na svetu ob Kristu-
sovem času, ni bil zgolj človeški preobrat, ampak
prihajal je iz višjega sveta, prišel je od zgoraj.
Kar se je razodelo, to je bil Bog, in sicer Bog,
ki je bil dotlej nepoznan; razodela se je vera,
toda nova vera, ki je bila nadnaravna. — Prero-
čišča so umolknila, ker je proti njim nastopila
višja moč; proti njim je nastopil stvarnik in gospod
nebes in zemlje. — Vzšla je dnevna luč, ter je
prepodila nočne duhove.¹⁾

Tako moč je pokazala krščanska vera takoj
ob svojem začetku. In taka vera naj bi bila
brez skrivnosti!? To vendar ni mogoče.

Tako veličastna vera, kakor je krščanska,
mora imeti skrivnosti!

Verujmo torej ponižno vse verske skrivnosti,
dasi jih ne razumemo. Tolažimo se s tem, da se
nam bo po smrti marsikaj pojasnilo, česar zdaj
ne moremo razumeti. Sv. Pavel pravi, da zdaj
vidimo Boga, kakor v zrcalu, kakor v
megli; takrat pa ga bomo videli od
obličja v obličje. Zdaj spoznavamo le
nekoliko; takrat pa bomo spoznali,
kakor smo bili spoznani, (I. Korinč. 13, 12.)
to je, v nebesih bomo spoznavali premnoge skriv-

¹⁾ Primer. Champagny, Les Antonins.

nosti božje tako jasno, kakor Bog sedaj spoznava naše skrivnosti.

Nikakor ni poniževalno za nas, ako verujemo skrivnosti. Saj s tem samo posnemamo Marijo, ki jih je tudi verovala. Sv. pismo pravi namreč o sv. Jožefu in o Mariji: „In oná nista umela besede, katero jima je govoril.“ Pa vendar je „njegova mati (Marija) ohranila vse te reči v svojem srcu.“ (Luk. 2, 50.51.)

Verovala je, čeprav ni razumela.

Torej verujmo tudi mi, čeprav ne umemo vsake besede, katero je Bog govoril človeškemu rodu.

10. dan.

Pekel.

Tisoč let je v primeri z večnostjo, kakor nič. Če si mislimo še tako dolgo dobo, n. pr. sto tisoč ali milijon let, je vse to v primeri z večnostjo, kakor kaplja v morju. Recimo, da bi pogubljeni v peklu trpeli milijon let in mislimo si, da bi zavrženi potem prišli v nebesa, ter bi v nebesih vekomaj ostali. Ako bi tako bilo, bi Judež Iškarijot na zadnje lahko rekel svetemu Janezu: „Kaj imaš od tega, da si toliko delal, toliko molil in toliko trpel? Zdaj sva pa vendarle oba enaka.“ In bi bila tudi res oba enaka, ko bi bila oba v nebesih.

Če bi torej pogubljeni čez kaj let prišli v nebesa, bi bilo njih pravo povračilo na onem svetu pravzaprav le tisto veselje, ki bi je uživali v nebesih. Začasno povračilo, katero bi pogubljeni trpeli za grehe v peklu, bi kar izginilo v primeri z njih večnim veseljem.

Na tak način bi postali največji hudobneži enaki pravičnim. Ko bi pekel ne bil večen, bi bila Judež Iškarijot in sv. Janez na onem svetu pravzaprav enako plačana; kajti na vse zadnje bi vendarle oba uživala večno veselje! Najgrša grešnica in najnedolžnejša devica bi prejemale obe enako povračilo, ko bi tako bilo; kajti obe bi se večno veselili!

Ko bi pekel ne bil večen, bi res ne bilo nobene pravice več! Bog bi moral sam sebe in svojo pravičnost zatajiti ako bi pogubljenih v peklu ne kaznoval večno! Neskončna pravičnost božja zahteva, da pekel mora biti večen!

Ko bi pekel ne bil večen, bi ne bilo nikarkršnega pravega razločka več med plačilom, ki bi ga prejel na onem svetu grešnik, in med plačilom, ki bi ga prejel svetnik.

Današnji krivoverci oznanujejo dva različna nauka o peklu. Nekateri pravijo, da pekel ni večen. Drugi pekel sploh taje; in teh je mnogo več, kakor prvih, čeprav je kar nespametno, ako kdo izkuša pekel utajiti. Zakaj če bi pekla res še ne bilo, bi ga moral Bog zdaj ustvariti!

Koliko ljudi je, ki žive, kakor bi bili samo zato na svetu, da bi druge ljudi delali nesrečne!

Koliko jih je, ki ne znajo drugega, kakor zapeljevati nedolžnost! Zaradi takih bi Bog moral ustvariti pekel zdaj, ako bi ga še ne bilo!

Koliko hudega so storili rimski cesarji, ki so preganjali kristjane; kaj je vse počenjal ruski car Ivan Grozni, ki je samo v enem slučaju brez vzroka dal pomoriti 60.000 nedolžnih ljudi! Koliko po nedolžnem prelite krvi imajo na vesti vladarji, ki so iz slabih namenov provzročili dolgoletne vojne! Kam bi Bog dejal takšne grozovitneže, ko bi pekla ne bilo? Ali bi ne zatajil Bog samega sebe, ko bi jih postavil v nebesa med svetnike? Zato je popolnoma prav, če trdimo: Ko bi ne bilo pekla, bi ga Bog moral zdaj ustvariti!

Namesto da naši krivoverci pekel taje, naj bi raje za to skrbeli, da sami ne pridejo vanj. Saj vemo dobro, zakaj žele, da bi pekla ne bilo. Zato ker tako živé, da zaslužijo pekel. To jim je, nič družega! Motijo se pa, če mislijo, da se bodo rešili s tem, ako pekel taje! — Priporočimo se danes Mariji, ki je „pribežališče grešnikov“, da nam izprosi popolno odpuščenje grehov ter nas tako obvaruje peklenškega ognja. Gotovo se nas bo usmilila. Saj je Marija za zveličanje grešnikov darovala najdražje, kar je imela; darovala je svojega sina in je s tem razodela svojo ljubezen do nas; zato smemo upati, da nas ne bo zapustila

Na obrežju vzhodnega morja je stanoval v majhni koči reven ribič s svojo ženo. Odšel je na morje loviti. Nenavadno dolgo ga ni bilo domov. Žena ga je težko pričakovala; bila je v vedno

večjih skrbah. Vsak dan je po več ur stala na obrežju in gledala v daljavo, kdaj se pokaže čoln na obzoru.

Neko noč vstane huda nevihta. Neprodirna tema leži nad bobnečim morjem. Le včasih blisk razsvetli temoto. Uboga ribičeva žena stoji vsa obupana ob morju. Tu zasliši z morja med šumenjem valov možev klic: „Luči, luči!“ Žena takoj spozna, da mož vsled silne teme ne more do brega, ker ne vidi skalin, katerim bi se moral izogniti. Pa kje dobiti dosti močno luč?! — Kaj je tu storila pogumna žena? Zažgala je lastno kočo, in je tako preskrbela možu toliko močno luč, da se je lahko ognil pečin. Vihar je podpihal ogenj, in kočja je gorela z mogočnim plamenom, da je bilo daleč okrog razsvetljeno obrežje in morje. Ribič je veslal proti goreči koči in došel srečno na suho.

Žena je veliko darovala, da je rešila ljubljenega moža iz nevarnosti. Še več je storila Devica Marija za grešnike, ki so tudi v nevarnosti, in sicer v mnogo večji nevarnosti. Bati se jim je namreč večne pogube. Saj vemo, kaj je grešnikom zažugano. Jezus sam je napovedal, da jim bo sodnji dan zaklical: „Poberite se izpred mene v večni ogenj!“ (Mat. 25, 41.) Isti Zveličar je dejal, da bodo grešniki — ako se ne izpreobrnejo — prišli v kraj, kjer bo jok in škripanje z zobmi. (Mat. 22, 13.) In sv. Pavel govori: „Kateri niso pokorni evangeliju, bodo trpeli večne kazni v pogubljenju.“ (II. list do Tesalon. 1, 9.)

Za grešnike, katerim so zažugane tolike kazni, je pa prečista Devica darovala svojega lastnega sina! Darovala je najdražje, kar je imela! Zato je prav, da kličemo:

Ti, o Marija,
naša kraljica,
ti besednica
revnih sirot!
Jezusu reci
v milosti svoji,
da smo mi tvoji, —
naj odpusti!

11. dan.

Izpoved.

Pregovor pravi, da se dolg po vrvi nabira in po niti odhaja. Lahko se je zadolžiti, a težko dolg plačati. Mislimo si pa, da bi bila kje posojilnica, v kateri bi bilo dolžniku samo treba povedati, koliko je dolžan, in že bi mu bil dolg odpuščen! Kajne, kako bi vreli dolžniki skup, kako hitro bi vsak povedal, koliko je dolžan, le da bi bil hitreje prost dolga!

Popolnoma tako je pri izpovedi. Grešnik je dolžnik neskončno pravičnega Boga, ki kaznuje vsak greh. Vendar pa grešnik zelo lahko dobi odpuščanje svojega dolga. Treba mu je samo pri izpovedi povedati, koliko je dolžan, treba se mu je izpovedati grehov in se jih skesati, in

Bog mu dolg odpusti! Nobenega dolga se ne rešimo tako lahko, kakor dolga, ki ga imamo pri Bogu!

Zato je nehvaležnež tisti, ki zamuja izpoved, ali ki govori, da ni treba hoditi k izpovedi. Tak zamuja najboljši pomoček, ki mu ga je Bog dal v ta namen, da bi se zveličal.

Kaka dobrota je izpoved, spoznamo iz zgodovine Lutrove krive vere.

Martin Luter sam je koncem življenja spoznal, da je nemško ljudstvo ravno radi tega podivjalo, ker je nova Lutrova vera odpravila izpoved. Luter je učil, da za odpuščanje grehov ni treba zakramenta. Trdil je, da je dosti, če grešnik veruje, da ga je Zveličar odrešil. Ako grešnik to veruje, so mu odpuščeni vsi grehi. Tako je učil Luter. Nemško ljudstvo se je seveda z veseljem oprijelo tako prijetnega nauka; greha se niso več toliko bali kakor prej, in v mnogih mestih je ravno zaradi Lutrovega nauka nastala prava Sodoma. Luter sam je bil vsled tega večkrat ves obupan. Celo v Wittembergu, kjer je stanoval apostol nove vere, Luter sam, celo v tem mestu je ljudstvo tako podivjalo in se izpridilo, da je Luter parkrat bežal iz Wittemberga. Čeprav Martin Luter ni imel veliko vesti, vendar ni mogel več gledati žalostnih sadox, katere je obrodila njegova nova vera. Ko je zadnjič bežal iz Wittemberga, je med potom umrl. Tako je Luter sam na sebi bridko izkusil pogubnost svojih naukov.

Kako neprecenljiva dobrota je zakrament sv. pokore, nam pojasnjuje tudi lurška božja pot.

V Lurdu se vidi, da je izpoved ključ do čudovitih ozdravljenj. Kdorkoli želi v Lurdu izprositi kako posebno milost, se prej izpove. Šele potem, ko je dosegel odpuščenje grehov, ko se je spravil z Bogom, šele potem se drzne prositi Boga posebnih dobrot. V Lurdu se ozdravljajo spokorniki, ne pa trdovratni grešniki. Marija deli v Lurdu milosti le tistim, ki so po dobri izpovedi postali vredni njenega usmiljenja.

Prav tako bo tudi, ko bomo stopili v večnost. Tudi takrat bodo ozdravljeni vseh bridkosti le tisti, ki bodo pred smrtjo v zakramentu sv. pokore očistili svojo vest. Le spokorniki smejo upati večnega zveličanja, trdovratni grešniki ne.

Kdor torej izpoved zametuje, sam sebi zapira nebeška vrata in se brani edinega pomočka, ki ga more rešiti pekla. To je pač nerazumljiva lahkomišljenost in ostudna nehvaležnost.

Bridka kazen bi utegnila zadeti takšnega nehvaležneža. Ob smrtni uri bi ga Bog mogel kaznovati tako, da bi mu ne dal časa za izpoved in pokoro, ker je v življenju zaničeval zakrament sv. pokore.

12. dan.

Sv. Rešnje Telo.

Središče vse naše službe božje je zakrament sv. Rešnjega Telesa. Ta zakrament je jedro, srce

naše sv. katoliške vere; iz njega izhaja vse življenje v katoliški cerkvi. Kdor je goreč katoličan, je gotovo tudi častivec sv. Rešnjega Telesa. Kdor postane nezvest cerkvi, začne tudi zaničevati najsvetejši zakrament. Tako je zmeraj. Zato je jako slabo znamenje, če kdo začne kar očitno kazati preziranje ali celo zaničevanje do tega zakramenta ljubezni, n. pr. če noče počastiti sv. Rešnjega Telesa, ako sreča duhovnika, ki gre obhajati, ako se v cerkvi pred izpostavljenim sv. Rešnjim Telesom nespoštljivo vede i. t. d.

Da se navdušimo za češčenje tega zakramenta, ozrmo se zopet v Lurd in pogledjmo, kako ondi časte Zveličarja pričujočega v podobi kruha! Češčenje sv. Rešnjega Telesa je v Lurdu tako veličastno, da se mora za najsvetejši zakrament navdušiti srce vsakogar, ki le čuje o teh pobožnostih.

Pri lurških dogodkih je nekaj posebnega to, da se čudeži najrajši gode takrat, ko nosijo sveto Rešnje Telo v procesiji. S tem hoče Marija pokazati, da v Lurdu dela čudeže Bog, in da ga Marija s svojo priprošnjo le nagiblje k usmiljenju. Hkrati je to nam opomin, da naj prav goreče častimo sv. Rešnje Telo.

Naravnost veličastno je, ko nesejo presveto Rešnje Telo mimo bolnikov, in ko bolniki iztegujejo roke proti monštranci in kličejo s svetopisemskimi besedami: „Jezus, sin Davidov, usmili se nas!“

Naj opišemo nekaj dogodkov, ki so se vršili ob prcoesijah s sv. Rešnjim Telesom.

Dne 22. avgusta 1894. je v francoskem časniku Inivér (Univers) nekdo takole poročal:

„Večkrat sem že videl, kako so v Lurdu nosili v procesiji sv. Rešnje Telo mimo bolnikov, in kako so bolniki ozdravljali; zato sem mislil, da me letos ta prizor ne bo več ganil. Toda zmotil sem se. Kakor drugi, sem tudi jaz padel na kolena, ko sem zaslišal klice bolnikov. In videl sem, kako je ozdravel prvi otrok, neka majhna deklica; videl sem, kako je ozdravljena deklica tekla za nebesom in glasno razodevala svoje veselje. Neki nosačmijenatorekel: „Poglejte, gospod, to-le deklico sem danes zjutraj sem prinesel; komaj je dihala, in prevideti so jo morali.“ — — Ko sem to slišal, zgodilo se je tudi meni, kakor vsem drugim. Oni, ki so deklico spremljali, so jokali; premnogi duhovniki so ihteli; in tudi jaz sem čutil, da mi teče solza za solzo po licu.“ Tak vtis napravljajo na gledavce dogodki ob lurških procesijah.

Procesije s svetim Rešnjim Telesom so se v Lurdu posebno slovesno obhajale leta 1889. Najlepša je bila prva procesija tega leta. Popisal jo je učeni jezuit Henrik Vadon, ki je bil sam vpričo. Vadon pravi:

„V prvi romarski dan ob $1\frac{1}{2}$ 5. popoldne se je začela procesija pomikati od romarske cerkve proti čudežni votlini; vreme je bilo silno lepo. Več kakor tisoč duhovnikov je šlo pred nebesom. Nekaj časa je šlo vse v navadnem redu. Ko se je pa procesija bližala votlini, so začeli ljudje na glas moliti in klicati. Bolnikov je bilo ondi 1200,

in ves prostor pred votlino je bil določen samo za bolnike. Še nikdar ni Lurd videl toliko bolnikov hkrati. Nekateri so počivali na klopeh, drugi so sedeli v vozičkih, zopet drugi so imeli postlano kar na tleh. In ko je prišla procesija s sv. Rešnjim Telesom do bolnikov, so ti začeli klicati z besedami sv. pisma! „Jezus, sin Davidov, usmili se nas! — Gospod, verujemo; če hočeš, nas moreš ozdraviti!“ — Pretresljivo je bilo slišati, kako je ta množica prosila iz neba čudežnega ozdravljenja, ker jim človeška učenost ni mogla več pomagati. Povsod okrog se je slišal glasen jok in ihtenje in vseh oči so bile polne solz.“

Tako piše jezuit Vadon.

Prošnje nise bile zastonj; zakaj ravno ob tej procesiji je več bolnikov nagloma ozdravelo; med njimi je bilo neko dekle, ki je bilo prej popolnoma slepo in je ta dan izpregledalo.

Ljudje so pri teh procesijah čisto izpremenjeni. Vedejo se ravno tako, kakor bi videli Zveličarja v človeški podobi med seboj; ljudstvo je proti monštranci obrnjeno in glasno toži svoje nadloge in težave, ter glasno prosi pomoči! Vse to pretrese in gine do solz celo tiste, ki so teh prizorov že vajeni!

Ob taki procesiji se je dogodilo tudi ozdravljenje delavca Petra Delannoája (Delannoy) dne 20. avg. 1889. Popisal je ta čudež v časniku Anál de Lurd (Annales des Lourdes) dr. Pti (Petit), profesor na vseučilišču v mestu Ren (Rennes) na Francoskem. Dr. Pti piše takole:

„Delavec Peter Delanoa je ležal šest let v raznih bolnišnicah v Parizu. Preiskovalo ga je dvanajst zdravnikov, in vsi so izrekli, da se mu suši hrbtni mozeg. Ni bilo več upanja, da bi ozdravel, ker je bolezen dosegla najhujšo stopinjo. V Lurdu pa je Peter hipoma ozdravel, in sicer v trenutku, ko so nesli mimo njega presveto Rešnje Telo.“ Dr. Pti dalje piše, da je to ozdravljenje čudež, in pravi: „Tako ozdravljenje se je moglo zgoditi le vsled moči vsemogočnega Boga, kateri je v zakramentu sv. Rešnjega Telesa resnično pričujoč.“

In res, jasno se vidi v Lurdu, da le od Zveličarja v sveti hostiji pričakujejo romarji uslišanja, da le od njega upajo ozdravljenja bolniki.

Vsak obiskovavec lurške božje poti opazi, da je v Lurdu zakrament sv. Rešnjega Telesa središče vseh pobožnosti. Zaupanje bolnikov prikipi na vrhunec, ko z gledajo Jezusa v podobi kruha, ko se jim dá blagoslov s sv. Rešnjim Telesom! Romarji pošiljajo svoje prošnje k Mariji, da jih Marija izroča svojemu božjemu Sinu. In tudi tistim, ki se prej niso prištevali častivcem sv. Reš. Telesa, se ob teh prizorih vname ljubezen do Jezusa Kristusa, pričujočega v najsvetejšem zakramentu.

13. dan.

Cerkvene zapovedi.

Tri reči so, po katerih se na zunaj spozna novodobni krivoverec. Te vrste ljudje se ne postijo, ne opravljajo velikonočne izpovedi in ne hodijo v nedeljah k sv. maši. Ako preprosto ljudstvo vidi na kom ta tri znamenja, precej reče: „Ta človek nima nič vere.“ In ljudstvo ima čisto prav, ko tako sodi.

Kdor se na to nastavi, da ne veruje tistih verskih resnic, ki so njemu zoprne, tak tudi kmalu neha izpolnjevati zapovedi, katere mu napravljajo težave. Post, nedeljska maša in velikonočna izpoved vsakogar obtežujejo — vsaj nekoliko. Zaraditega naši krivoverci te tri stvari najprej začno opuščati. Na ta način razodenejo svoje krivoverstvo. V dejanju kažejo pomanjkanje vere, čeprav morda z besedo ne upajo tega razodeti.

Posebno čudno je, da jih vest zaradi tega nič kaj ne peče. Kar v glavo jim ne gre, da bi bili dolžni izpolnjevati drugo, tretjo in četrto cerkveno zapoved. Podobni so neubogljivemu otroku, kateremu tudi kar v glavo ne gre, zakaj bi moral ravno vse ubogati, karkoli starši ukažejo. Tak otrok ima uglajena ušesa. Beseda starišev mu je prazen nič. Če sam izprevidi, da je potrebno, kar stariši zapovedujejo, stori, drugače ne. Ravno tako imajo naši krivoverci uglajena ušesa za cer-

kvene zapovedi. Ker sami po svoji kratki pameti ne izprevidijo, zakaj je potrebna sv. maša, veliko-nočna izpoved in post, zato nočejo ubogati. Ako stariši rečejo o otroku, da uboga, kolikor sam hoče, je to jako slaba pohvala! Takšno pohvalo zaslužijo današnji krivoverci; ubogajo sv. cerkev, kolikor sami hočejo!

O nepokornih Izraelcih je govoril Gospod po preroku Cahariju: „Niso hoteli poslušati in so hrbet kazali in se proč obračali in so svoja ušesa mašili, da bi ne slišali. In svoje srce so storili kakor dijamant, da bi ne slišali postave in besedi, katere je poslal Gospod vojnih trum.“ Gospod je govoril, in Izraelovo ljudstvo ni poslušalo. Prišel bo pa dan, pravi Gospod dalje, ko bo Izraelovo ljudstvo „klicalo, in ne bom uslišal.“ (Caharija 7, 11.—13.)

Te besede veljajo do zadnje pičice današnjim krivovercem, ki imajo za cerkvene zapovedi zamašena ušesa! Zato utegne tudi nanje priti huda jeza od Gospoda vojnih trum! Utegne priti dan, ko bodo Gospoda klicali, in jih ne bo uslišal.

Beroč popis lurških dogodkov, spoznamo jasno, kako potrebno je, da izpolnjujemo cerkvene zapovedi. Ako pride v Lurd posebne milosti prosit kdo, ki še za Veliko noč ni prejel sv. zakramentov, mu ondi že naprej povedo, da ne bo uslišan. To vedo iz dolgoletne izkušnje. Opomnijo ga, da se mora na vsak način poprej z Bogom spraviti,

preden začne prositi Marijine pomoči. Sploh vsakomur svetujejo, naj opravi najprej izpoved, potem šele druge pobožnosti — kakor smo to omenili pred dvema dnevi.

Prav tako je bilo pri ozdravljenju pisatelja Lasérja (Lasserre).

Plemenitaša Henrika Lasérja se je leta 1862. lotila huda očesna bolezen.¹⁾ Tri mesece ni mogel ne brati ne pisati. Kazalo je, da bo postala bolezen neozdravljiva. Lasér je imel prijatelja, s katerim sta bila znana še iz otročjih let. Bil je to Karel plemeniti Fresiné (Freycinet), ki je bil pozneje ministrski predsednik na Francoskem. Prve dni oktobra 1862. sta se prijatelja sešla v Parizu. Fresiné je svetoval Laserju, naj se zateče k Lurški Materi božji; slišal je namreč, da se je bilo po njeni priprošnji dotlej že več bolnikov ozdravilo. Opozoril je pa Laserja, da mora prejeti zakrament sv. pokore in sv. Reš. Telesa, preden prosi Devico Marijo zdravja; kajti znano je bilo Fresiné-ju tudi to, da v Lurdu vsakomur svetujejo, naj gre k izpovedi, preden se začne priporočati prečisti Devici. Pri tem moramo opomniti, da je bil Fresiné protestant! Zato se je Laserju silno čudno zdelo, da mu Fresiné svetuje moliti v čast Materi božji in da ga goni k izpovedi. Fresiné je pač hotel doživeti čudež na človeku, čigar pričevanju bi bil lahko verjel brez vsakršnega dvoma. Na tak način bi bil rad spoznal, ali mu kaže vstopiti

¹⁾ Etiénne Laubarède: Henri Lasserre, Paris 1901, od str. 65 dalje.

v katoliško cerkev, ali ne. Lasér se je vdal prijateljevemu prigovarjanju, in Fresiné je pisal v njegovem imenu v Lurd po vode iz Marijinega studenca. Ko je voda došla, se je Lasér primerno pripravil, molil, umil oči s čudežno vodo, in bolezen je izginila v tistem hipu, ko so oči prišle v dotiko z lurško vodo! Lasér je nato obljubil, da bo v zahvalo za tolikšno dobroto natanko popisal lurške dogodke. In obljubo je izvršil. V osmerih bukvah je opisal Lurd, prikazovanje Lurške Matere božje, osebe, ki so bile s prikaznimi v zvezi, in prva ozdravljenja, ki so se zgodila v Lurdu po Marijini priprošnji. Njegove knjige so se razširile po celem svetu, in ena izmed njih je že prevedena v več kakor dvajset jezikov! Sedaj je Henrik Lasér plemeniti Monzíski že v večnosti. Dne 22. julija 1900 se je preselil zvesti služabnik Lurške Matere božje v boljše življenje.

Pokazalo se je tudi pri Laserjevem ozdravljenju, kakor pri ozdravljenju premnogih drugih bolnikov, da mora pred vsem skrbeti za čistost vesti, kdor želi dopasti nebeški Kraljici. Učimo se iz tega, da Mariji pač ne more biti vseč kristjan, ki zanemarja četrto cerkveno zapoved, to je ki še za Veliko noč ne prejme sv. zakramentov! In ravno tako ne more biti otrok Marijin oni, kateri noče poznati druge in tretje cerkvene zapovedi; nikakor ne more pričakovati Marijine pomoči ta, ki ne izpolnjuje postnih zapovedi in ki ob nedeljah in praznikih opušča sv. mašo.

14. dan.

Sv. popotnica.

Desni razbojnik in sv. Jožef sta si bila v eni stvari popolnoma podobna. Dasi je prvi živel kot tolovaj, drugi je pa bil celo življenje svetnik, sta vendar najvažnejšo uro življenja preživela enako; in to je bila njuna smrtna ura. Oba je ob smrtni uri tolažil Jezus Kristus sam. O desnem razbojniku vemo iz sv. pisma, da mu je Zveličar pred smrtjo obljubil večno življenje z besedami: „Še danes boš z menoj v raju.“ O smrti sv. Jožefa nam sicer sv. pismo nič ne poroča, stara legenda pa pravi, da je sv. Jožefa ob smrtni uri tolažil sam Sin božji. Lahko smo prepričani, da je Jezus tudi svojemu redniku pred smrtjo obljubil to, kar je obljubil skesanemu razbojniku na križu. Kako srečna sta bila desni razbojnik in sv. Jožef, ker ju je sam Sin božji pripravljaj na smrt!

Tako srečo uživa kristjan, ki prejme sv. zakramente za umirajoče. Gospod Jezus pride k njemu v podobi kruha in ga pokrepča za težavno pot v večnost. Gospod, ki je „oče usmiljenja in Bog vse tolažbe“ (II. Korinčan, 1, 3.) ga obišče, da bi ga potolažil v smrtni bridkosti.

Zato je nerazumljivo, kako si sorodniki bolnikovi upajo kdaj braniti, da bi bolnika prevedeli. Včasih pravijo: „Prihod duhovnikov bo umirajočega razburil, in bo morda zaradi tega umrl.“ Ali ni

to nespametno? Tisto vedo, da ga bo razburilo; tega pa ne vedo, kako bo bolnik pomirjen, ko se bo spravil z Bogom. In tako je tudi res. Navadno bolnik šele potlej začne vdano prenašati bolečine, ko je prejel sv. zakramente.

Zbolel je za smrt deček, kateri je hodil še v ljudsko šolo. Prosil je, da bi mu poklicali duhovnika. Stariši so pa imeli to krivo vero, da izpoved bolniku škoduje, in niso hoteli uslišati otroka. Sinček jih je s povzdignjenimi rokami prosil, naj gredo po duhovnika. Toda niso ga hoteli uslišati. Šele črez par dni so se vdali. Deček je potem opravil izpoved, prejel sv. obhajilo in sv. poslednje olje ter je ves miren umrl.

Ti stariši so bili brez uma. Ne moremo drugače reči. Bali so se otroka vznemirjati. V svoji slepoti so pa otroku branili ravno to, kar bi bilo njegovo veliko razburjenost najhitreje pomirilo. Ubogega revčka so pustili dolgo časa v silnih skrbah, v skrbah, ki so ga nepopisljivo razburjale. Branili so mu, prejeti njega, ki je vir vse tolažbe.

Prav tako nespametno je, ako hočejo, bolnika po vsej sili ohraniti v misli, da njegova bolezen ni nevarna. Dostikrat si prav zaradi tega ne upajo klicati duhovnika, češ, ako duhovnik pride previdet, bo bolnik spoznal, da se mu bliža smrt. Kakor da bi moral vsak umreti, kdor je bil za smrt previden! Ali nas ne uči sv. vera, da zakrament sv. poslednjega olja bolniku nakloni celo telesno zdravje, če je bolniku to v zveličanje?

Prejem zakramentov ob zadnji uri je vsakomur le v največjo srečo in tolažbo. Zato je greh, ako sorodniki bolniku odrečejo to srečo, da bi k njegovi smrtni postelji prišel Jezus Kristus kot tolažnik in rešitelj.

Nemški vitežki red je nekdanje davno minule čase živel v hudi bojih s pogani. In nemški vitezi so želeli, da bi mogli pred bojem vselej prejeti sv. popotnico. Zato so papeži dovolili, da je predstojnik tega reda — čeprav ni bil duhovnik — vendarle smel sveto Rešnjo Telo s seboj v bitvo jemati in viteze obhajati pred bojem. Prav to pa je vitezom odvzelo ves strah pred smrtjo, da so se borili kakor levi. Premnoge pesmi opevajo njihovo junaštvo. Tako nam sporoča lepa pesem, da bi bilo nekoč v hudem boju z Litvini kmalu prišlo sv. Rešnje Telo sovražnim poganom v roke. Poveljnik je pa prosil mladega viteza Ott-a von Bühl, naj zadrži sovráznike samo toliko časa, koliko je treba, da se zmoli ena češčenamarija. V tem času je hotel spraviti sv. Rešnje Telo v varnost. Mladi vitez je ubogal. Molil je češčenamarijo počasi in ob vsaki besedi je podrl enega sovražnika. Tudi njega je zadel marsikak udarec, in krvavel je iz mnogih ran. Sv. Rešnje Telo je bilo že hranjeno na varnem kraju. Toda vitez Ott je še vedno molil in se boril. Ko pa je zaklical besede: „Zdaj in ob naši smrtni uri,“ se je zgrudil smrtno zadet na zemljo. Hotel je še reči „amen,“ toda ni mogel. Preden je izrekel to besedo, je izdihnil junaško dušo.

In pesem pravi:

Bog je pozval ga iz divjega boja
k sebi v nebesa, na kraj pokoja;
kdor je na zemlji molil tako,
„amen“ v nebesih rekel bo.

Tako so umirali junaki, ki so se pred smrtjo pokrepčali s kruhom življenja. Zato ne bati se sv. popotnice! Marveč želeti si je moramo! Še več. Goreče je nam treba prositi milosti, da bi ob smrtni uri mogli prejeti sv. zakramente kot poslednjo tolažbo in kot brambo v nevarnostih, ki nam bodo takrat žugale. Ako nas bo poslednji trenutek pokrepčala sv. popotnica, ako bomo dušo izdihnili kličoč Jezusovo in Marijino ime — tedaj bo naša zadnja ura srečna.

Ko bo duhovnik stal ob naši smrtni postelji, bo med drugim izgovarjal v našem imenu¹⁾ tudi zdihljaje:

Devica Marija, Mati božja, prosi Jezusa zame!

O Marija, ki si brez madežna prišla na svet, zadobi mi od Boga, da brez greha se ločim od sveta.

Marija, mati milosti, mati usmiljena, ti me varuj sovražnika in me sprejmi ob smrtni uri.

Jezus, naš Bog, učlovečeni Sin božji, reci svoji preljubi materi: „Glej, tvoj sin!“

Da bodo takrat duhovnikove molitve uslišane, zato se že sedaj večkrat zatecimo k Mariji s prošnjo, naj nam pomaga ob zadnji uri, naj nam izprosi milost, da bomo takrat mogli prejeti sv. popot-

¹⁾ Manuale ritualis romani. Labaci 1900.

nico. In kadar molimo češčenamarijo, izgovarjajmo vselej posebno zbrano besede: „Prosi za nas zdaj in ob naši smrtni uri!“

15. dan.

Duhovniki.

Ko je na Kalvariji Jezus izročil Mariji sv. Janeza Evangelista za sina, ji je s tem izročil vse ljudi za otroke. Posebno pa ji je s tem izročil mašnike v duhovne sinove. Marija je bila mati večnega duhovnika po redu Melkizedekovem (psalm 109, 5.), zato je na Kalvariji postala mati njegovih namestnikov, postala mati duhovnikov nove zaveze. Prav primerno je, da je Zveličar izbral Marijo za duhovno mater svojim namestnikom. Zakaj v marsičem je naloga katoliškega duhovnika podobna nalogi Marijini. Ko je Marija rekla angelu Gabrielu: „Glej, dekla sem Gospodova, zgodi se mi po tvoji besedi,“ je Bog Oče določil Marijo za mater svojemu Sinu. Določil je, da bo Jezus prišel na svet kot sin Device Marije, katera je izrekla te besede. Podobno se godi pri sv. maši. Ko izreče duhovnik besede, katere je Zveličar govoril pri zadnji večerji, pride Kristus vnovič na svet; na duhovnikovo besedo se zopet rodi v podobi kruha in vina! Sto in stokrat je prečista Devica držala

na svojih rokah Sinu božjega. Ravno tako tudi katoliški duhovnik neštevilmokrat drži v rokah telo Jezusa Kristusa. Kakor je Marija za rešenje človeškega rodu darovala Jezusa, tako ga daruje tudi katoliški duhovnik vsak dan.

Zato ni drugače, da morajo sovražniki Kristusovi in Marijini sovražiti tudi duhovnike. Sramoté jih, pripovedujejo od njih izmišljene napake, greh enega duhovnika pripisujejo celemu duhovskemu stanu i. t. d. Če drugače ne morejo, podtikajo duhovniku slabe namene in pravijo: „Zato govori, ker je plačan.“

Pač bi bilo nespametno, ko bi kdo duhovniku zato ne hotel verjeti, ker duhovnik ni angel, ker torej ne more živeti brez posvetnega blaga in ker potrebuje plačila, da si kupi hrane, obleke in stanovanja.

Nespametno je, če kdo misli, da bi duhovnik moral svojo službo opravljati zastonj in da bi ne smel delati za plačilo. Ko bi tako bilo, bi duhovnikom ne ostalo drugega, kakor beračiti od hiše do hiše. Vsak si lahko misli, kako bi potem zaničevali duhovnike. Beseda duhovnikova bi potlej toliko veljala, kakor beseda ubogega berača, kateremu večkrat še ne puste, da bi se zahvalil tako, kakor mu velewa srce!

Nikakor se ne more očitati duhovskemu stanu, da opravlja službo s a m o zaradi denarja, ali da so duhovniki lakomni in skopi. Zakaj obilo zgledov imamo, kako ravno katoliški duhovniki veliko store za reveže. Naj imenujemo samo duhovnika, ki je

bil v tesni zvezi s prikazovanji Matere božje v Lurdu. To je bil pokojni lurški župnik monsinjor Peramál (Peyramale), ki je prejel po Bernardki povelje Marijino, naj v njeno čast sezida cerkev. Ko je bil Peramál še kaplan, je bil velik dobrotnik ubožcev. Nekoč mu je poslal oče 200 frankov. Ni bilo dolgo, in Peramál je vseh 200 frankov podaril zelo zadolženemu trgovcu. Oče mu je kupil konja. Toda sin ga ni imel dolgo. Kmalu ga je dal vbogajme. Oče mu je kupil drugega in pozneje tretjega konja. Pa tudi ta dva sta šla tisto pot, kakor prvi. O Peramálovi darežljivosti so vedeli njegovi farani povedati marsikaj zanimivega, med drugim to-le: Nekega poletnega dne se je vračal Peramál iz mesta Tarb (Tarbes) v župnijo, kjer je služboval. Ni imel več daleč do domačega župnišča, ko je zapazil ob cesti pod košatim drevesom spečega starega berača. Pod glavo je imel malho, zraven njega pa so ležali silno raztrgani črevlji, katere je bil sezul. Kaplan Peramál je poznal berača. Bil je obubožan vinar, kateri je sicer pridno delal celo življenje, pa so ga pogoste bolezni spravile na beraško palico. Sedaj je bil star, za delo ni bil več, zato je moral prositi, kar ga je silno bolelo. — Trdno je spal, ko je kaplan Peramál prišel mimo. Peramál je pogledal reveža, in v tem hipu mu je prišla dobra misel. Sezul se je, postavil je tiho svoje črevlje poleg berača, nataknil na svoje noge raztrgano beračevo obuvalo ter odšel domu. Ko se je revež zbudil, je bil silno vesel daru. Pomeril

je črevelj, in bil mu je popolnoma prav, kakor bi bil zanj narejen. Ko je izkusil obuti drugega, se mu je zdelo, da je mnogo prekratek. Noga ni šla noter. Na zunaj je bil pa drugi črevelj ravno tak, kakor prvi. „Kaj je neki to?“ si je mislil. Kmalu se mu je pojasnilo. Na koncu črevlja je bil v žepni robec zavit denar, in pri robcu je bil s črkami zaznamovani ogal odtrgan. Darovalec namreč ni maral, da bi se njegovo ime izvedelo. Vendar so pa vsi farani takoj uganili, da skrivni dobrotnik ni bil nihče drugi, kakor kaplan Peramál, čigar dobrotljivost je bila splošno znana. Morda je Peramál ravno vsled svoje dobrotljivosti postal vreden milosti, da je nebeška Devica k njemu poslala svojo poslanko Bernardko z naročilom, naj ji zida svetišče.

Taki zgledi pač morajo vsakogar prepričati, da je krivica, če se duhovskemu stanu očita dobičkarija. In kdor s takim ali drugačnim očitanjem krivico dela duhovnikom, lahko doživi, da bo kaznovan ravno v tem, v čemer je grešil. Lahko se mu zgodi, da bo ob zadnji uri pogrešal duhovnika, ker je v življenju črtil in črnil duhovski stan.

16. dan.

Národnost.

Ko beremo o življenju in trpljenju mučenikov, se nam skoraj toži po tistih zlatih časih. Bravcu

se zdi, da iz teh zgodeb odmeva nebeška pesem o bratovski ljubezni in o ljubezni do božjega Jagnjeta. Posebno o ljubezni do bližnjega nahajamo v zgodbah mučenikov prelepe zglede. Kristjani so se ob času prvih mučenikov ljubili, čeprav so bili iz najrazličnejših narodov. Krščanski Grk je ljubil zamorca, Arabca ali Rimca, kakor Grka.

Kako divji boj pa bijejo dandanes narodi med seboj! Vzrok je, ker vsako ljudstvo veruje v krivi nauk, ki se glasi: „Naš narod je prvi na svetu. Mi imamo vse pravice. Kar si prilastujejo sosednji narodi pravic, so jih nam vzeli.“ In ravnaoč se po tem nauku, izkuša vsako ljudstvo povzdigniti samo sebe, čeprav vsled tega po krivici oškoduje ali uniči sosednje narode. Ne bomo dokazovali, da je to napačno. Navedli pa bomo zgodbo, katera priča, kako zoprno je naši nebeški materi, ako narod druga ljudstva zaničuje, ali sovraži, ali po krivici zatira.

Bilo je sredi zime leta 1531. Španci so se polastili že skoraj cele Mehike, in nekdanje slavno cesarstvo mehikansko je razpadlo. Propadala je stara mehikanska omika in z njo vred poganska vera. Glavno mesto Tenohtitlan so razrušili strašni beli možje, ki so se bili pripeljali od vzhoda čez morje. Na razvalinah tenohtitlanskih pa je vstajalo novo, krasno mesto Mehiko. Mnogo domačinov, Indijancev, je že sprejelo katoliško vero. Večinoma so postali goreči kristjani in so radi prihajali v cerkev.

Tako je šel tudi novokrščeni Indijanec Huán-Diégo (Juan-Diego, to je Janez-Jakob) neko jutro

z gorovja, ki se je raztezalo na severni strani Mehike, v dolino k sv. maši in krščanskemu nauku. Obstal je za trenutek, da bi se naužil krasnega razgleda, ki se je odpiral pred njim. Miljo daleč proti jugu se je raztezalo novo mesto, sezidano na razvalinah tenohtitlanskih. Na zahodu se je vila vrsta modrih gozdnatih gora, na vzhodu so štrleli proti nebu velikanski s snegom pokriti ognjeniki, sredi katerih so se lesketali valovi jezera Teskóko (Tezcoco).

Tu je Huán-Diégo zaslišal glas čudovite godbe, polne nebeške miline, ki je presegala po ljubkosti vse, kar je kdaj čul v življenju. In poleg sebe je sredi nopalovega grma ugledal nebeško prikazen, žensko postavo, oblečeno v nošo mehikanske princezinje. Indijanec je ostrmel in padel na kolena. Devica Marija (ta se mu je bila namreč prikazala) je izpregovorila in mu je v ljubeznivih besedah izrazila željo, da bi na tem mestu njej v čast sezidali hišo božjo.

Zapovedala mu je, naj njeno željo sporoči škofu. Ponižno je Indijanec poslušal besede čudovite prikazni in obljubil, da bo izpolnil ukaz. Naloga pa nikakor ni bila lahka. Ko je namreč sporočil Marijine besede škofu, mu ta ni hotel verjeti. Misлил je, da se Huán-Diégo še ni popolnoma otresel poganstva, da je njegova domišljija prenapolnjena vraž, ter da zato vidi v vsakem grmu prikazni in duhove.

Ko se je Huán-Diégo vračal čez gore domov, je zopet videl Mater božjo, ki mu je obljubila,

da se mu bo še prikazala. Drugi dan je bila nedelja in Huán-Diégo je šel po isti poti v mesto k sv. maši. Tudi zdaj se mu je prikazala nebeška Kraljica in mu je vnovič zapovedala, naj gre k škofu. Škof Don Huán de Sumáraga (Don Juan de Zumarraga) je pa zahteval dokaza, da se je res Mati božja prikazala. Ker Indijanec ni imel dokazov, je potrft odšel. Škofovi odposlanci so šli skrivaj za njim, da bi ga nadzorovali; toda Huán-Diégo jim je kmalu izginil izpred oči. Ko je prišel na kraj, kjer je prej videl sv. Devico, se mu je Marija prikazala vnovič. Indijanec je povedal, česa škof želi, in Marija mu je ukazala, naj drugi dan pride na ta kraj.

Ko je Huán-Diégo došel domov, je našel ujca za smrt bolnega. S postrežbo se je tako zamotil, da je naslednji dan pozabil iti čakati prikazni. Ker je bil ujec vedno slabši, se je napotil Huán-Diégo v mesto po duhovnika. Bal se je pa, da ne bi prišel prepozno v Mehiko, ako bi ga na gori ustavila prikazen. Zato je šel po drugi poti in sicer bližje jezera Teskóko. Sv. Devica mu je pa tukaj zastopila pot in mu je razodela — da je ujec popolnoma ozdravel. Zapovedala mu je, naj natrga cvetlic, ki rastejo vrh gore, ter naj jih nese škofu v dokaz, da se je res Mati božja prikazala. Tačas, to je meseca grudna, tudi v Mehiki ni cvetlic, zlasti ne na skalnatih gorah, kakršna je bila ona, na kateri se je prikazala Marija. Vendar je Indijanec ubogal, podal se je vrh gore in res našel mnogo cvetlic. Natrgal jih

je, zložil v plašč in urno ponesel v mesto. Že cveticam se je škof začudil; kar ostrmel pa je, ko je ugledal krasno sliko Device Marije na plašču, v katerem je Huán-Diégo prinesel cvetlice. Na čudovit način se je bila namreč Marijina podoba utisnila v Indijančev plašč. Spoštljivo je škof pokleknil, kleče sprejel Marijine cvetlice in njeno podobo ter je nebeški dar nesel v svojo kapelo.

Čudovita slika, ki je še sedaj ohranjena, predstavlja devico v obleki indijanske (mehikanske) princezinje. Devica ima rjav obraz, pobešene oči, črne lase, po sredi razdeljene, in na glavi krono; roki ima sklenjeni na prsih, oblečena je v rožno-rdečo obleko in ogrnjena s svetlo-modrim plaščem, ki je posut z zvezdami in pod vratom spet z zaponko. Marija stoji na polumescu, katerega drži angelček; od podobe pa odsevajo na vse strani svetli žarki.

Indijanca so škofovi odposlanci spremili domov in ondi so res našli ujca zdravega. Ozdravel je bil prav tisto uro, ko se je sv. Devica prikazala stričniku. Sedaj je bilo dovolj dokazov, da se je res Mati božja prikazala.

Največji vtis je napravil ta dogodek na Huána-Diéga in na njegovo ženo Marijo Lucijo. Posvetila sta svoje življenje Devici Mariji in sta se nastanila v bližini cerkve, katero je dal škof pozneje zidati za shrambo čudoviti sliki. Ta cerkev je stala v mestu. Druga še veličastnejša hiša božja se je zidala na kraju, kjer se je sv. Devica prikazala.

Zaničevani indijanski rod je imel sedaj varihinjo in zaščitnico v Devici Mariji, ki se je bila prikazala kot indijanska princezinja. Kraj, kjer se je Marija prikazala Huánu-Diégu, se je imenoval Guadalúpe. Zato so potem častili Marijo ondi z naslovom „Naša ljuba gospa guadalupska“ (Nuestra Señora de Guadalupe). In to češčenje se je razširilo po celi Osrednji Ameriki in tudi v Južni Ameriki po pokrajinah, ki so bile last španske krone. Vse te dežele so se skupaj imenovale Nova Španija, in papeževa kongregacija sv. obredov je odločila, naj Našo ljubo gospo guadalupsko imenujejo varihinjo Nove Španije.

Češčenje Matere božje guadalupske se je hitro razširilo in se je globoko ukoreninilo med ljudstvom. Podobo Naše ljube gospe guadalupske so imeli kmalu po vseh cerkvah in v vsaki hiši. Ta slika se je videla v prodajalnah, v delavnicah, v hlevih, na škatljah in zabojih, v katerih je bilo naprodaj blago itd. Polki Nove Španije niso šli nikdar v vojsko brez zastave, na kateri je bila slika naše ljube gospe guadalupske, in njih bojni klic v krvavi bitvi je bil: „Nuestra Señora de Guadalupe!“ Ko je brat presvetlega cesarja Frančiška Jožefa, nadvojvoda Maksimilijan, postal mehikanski cesar, je prišedši v Mehiko romal skoraj dve milji daleč bos k čudoviti podobi varihinje mehikanske. Huáres (Juarez), po rodu Indijanec, je pa izpodrinil Maksimilijana, ga dal umoriti, uvel republiko v Mehiki in postal sam predsednik mehikanske republike. Ko je Huáres dosegel to

čast, je pokazal, da ni črtil samo Maksimilijana ampak tudi Mater božjo, katero je Maksimilijan častil. Huáres je namreč dal oropati svetišče, v katerem je hranjena podoba Naše ljube gospe guadalupske in je velel pobrati vse dragocenosti, ki so jih verniki darovali tekom stoletij.

Zdaj je že pretekla dolga vrsta let, odkar je umrl tudi Huáres, sovražnik Habsburžanov in preganjavec katoliške cerkve. Našo ljubo gospo guadalupsko pa časti indijanski rod kakor nekdej. Saj ravno guadalupska božja pot izpričuje, da je Devici Mariji tudi indijansko ljudstvo ljubo in drago.

Dokler se Mati božja ni prikazala v Guadaluپی, so Španci zaničevali Indijance. Začetek guadalupske božje poti je bil pa jasen dokaz, da Marija ljubi vsako ljudstvo, da presveta Devica ljubi tudi indijanski rod, in da se ji studi, ako narodi drug drugega zaničujejo in zatirajo. Studi se ji prav tako, če se posamezni kristjani med seboj sovražijo. Tisti, ki žive v sovraštvu, ne morejo napraviti Mariji večjega veselja, kakor če se z nasprotnikom spravijo. In najlepše šmarnice bo daroval Mariji, kdor iz ljubezni do nje odpusti sovražniku!

17. dan.

Obup in samomor.

„Elija je bil človek, trpljenju podvržen, kakor mi in je iz srca molil, da

bi ne bilo dežja na zemljo; in ni bilo dežja tri leta in šest mesecev. In je spet molil; in nebo je dalo dež, in zemlja je rodila svoj sad." (List sv. Jak. 5, 17, 18.) S temi besedami nam hoče sv. Jakob pojasniti moč molitve. Bog ne gleda toliko, kdo moli in kdo ga prosi pomoči; ozira se najbolj na to, kako kdo moli. Ako je molitev taka, kakršna mora biti, jo bo Bog uslišal.

Ko je nekoč Zveličar prišel v kraje Tira in Sidona, je prihitela kananejska žena in je vpila za njim: „Usmili se me, Gospod, sin Davidov, moja hči veliko trpi od hudobnega duha!“ Jezus pa ji ni besede odgovoril. In njegovi učenci so pristopili ter ga prosili: „Izpolni ji željo; ker za nami vpije.“ On pa je odgovoril: „Nisem poslan drugam, kakor le k izgubljenim ovcam Izraelove hiše.“ Žena je spet prišla, ga je molila in je rekla: „Gospod, pomagaj mi!“ On je odgovoril: Ni prav jemati kruha otrokom in ga psom metati.“ Žena je rekla: „Kajpada, Gospod, saj tudi psički jedo drobtine, katere padajo od mize njih gospodov!“ Tedaj je Jezus odgovoril in ji rekel: „O žena, velika je tvoja vera! Zgôdi se ti, kakor hočeš.“ In njena hči je bila zdrava od tiste ure. (Evang. sv. Matevža 15.)

Kako tolažil en je za nas nauk, ki ga obsega ta zgodbica! Zveličar je imel kar namen, da ne bo uslišal kananejske žene. Ker je pa žena stanovitno

prosila in neomahljivo zaupala, se je Jezus premislil. Ravno tako je v previdnosti božji morda že kar določeno, da tudi nam Bog ne bo izpolnil, kar najbolj želimo. Če bo pa naša molitev tako goreča, tako stanovitna in zaupljiva, kakor je bila molitev kananejske žene, bo Bog izpremenil svoj sklep in nas uslišal. (Vendar moramo pripomniti, da je po človeško rečeno, če pravimo, da se Bog premisli zaradi naše molitve. Ako bi hoteli popolnoma pravilno govoriti, bi morali reči: Čeprav je naša želja nasprotna božjim namenom, je vendar Bog že od vekomaj sklenil nas uslišati, to pa samo zato, ker je od vekomaj videl našo gorečo molitev in naše trdno zaupanje.)

Tudi ako te zadenejo najhujše nadloge, ne smeš reči: „Vse je izgubljeno! Zame ni več rešitve!“ Naj bo še tako hudo, vedno si lahko z molitvijo izprosiš rešitve. Saj pravi sv. pismo, da je Bog uslišal Elija, čeprav je bil prerok Elija človek, trpljenju podvržen, kakor mi.

Sedanji čas je tudi glede na molitev človeku vdehnal druge misli. Vsled novih iznajdeb si sedaj ljudje v marsikakem položaju lažje pomagajo, kakor kdaj poprej. Mnogo je bolezni, ki so se nekdam štele med neozdravljive, dandanes jih pa zdravniki ozdravijo prav lahko. Zato tudi dandanes veliko bolj zaupamo sami v sé, kakor je bilo to prej kdaj navada, in veliko manj smo pri volji prositi pomoči Boga, veliko manj nas veseli moliti, kakor pa je naše pradede.

Tak je duh sedanjega časa: Vase zaupati v sé, v Boga pa malo ali prav nič.

Toda o času največje stiske se to zelo, zelo slabo obnese. Ko človeku, ki le v sé zaupa, nadloga zraste črez glavo, ko izgine vse upanje, da bi si mogel sam pomagati, ko se ga loteva obup, tedaj mu niti na misel ne pride, da je še nad njim kdo, ki bi mu lahko pomagal. Ker ni bil vajen zaupati v Boga, in pričakovati pomoči od Boga, in ker sedaj vidi, da si tudi sam ne more več pomagati, zato si misli, da je izgubljen. Morda tava v tem obupu nekaj časa okrog, kakor bi ne bil na svetu, potem pa seže po strupu ali revolverju, ali si poišče grob v hladnih valovih.

In zakaj vse to? Zakaj je sedaj mnogo več obupa in samomorov, kot kadarkoli prej? — Zato ker preveč zaupamo v sé, premalo pa v Boga, in ker premalo molimo. Smemo reči brez skrbi, da je človeški rod sedaj mnogo bolj reven, kakor v starih pobožnih časih. Naši dedje skoraj da niso poznali obupa, ker so tudi v najhujši sili znali najti tolažbo v molitvi. Njih vnuki pa si danes brez tolažbe v obupu končujejo življenje, ker so pozabili na molitev.

Kakšna groza izpreleta otroke, ako gledajo na mrtvaškem odru očeta, ki si je sam končal življenje. Morda se mu okrog vratu še pozna rdeč kolobar od vrvice, s katero se je obesil. Ali pa zija na njegovih sencih usodna rana, katero je odprl strel iz samokresa. Kako plašno se ozirajo otroci na to grozno rano, ki zeva z očetovega

obličja! Kako se krči srce matere, ki je toli nesrečna, da mora gledati taka strašna znamenja na ljubljennem otroku! Grozna znamenja so to, zakaj iz njih gleda pekel, in sicer dvojen, to je pekel, ki ga je nesrečni rajnik trpel že na svetu zadnji čas pred smrtjo, in pa pekel, v katerem se skoraj gotovo nahaja po smrti njegova duša.

Grozna in strašna so znamenja, s katerimi je oskrunjeno telo njega, ki se je sam usmrtil . . . In njegovi ljubi domači si ga ohranijo v spominu za zmeraj omadeževanega s temi znamenji. Vedno ga bodo imeli pred očmi takega, kakršnega so bili položili z mrtvaškega odra v rakev. In kakor so si ga ohranili v spominu, tak bo stopil prednje sodnji dan. Ne črvi, ne gniloba, nič mu ne bo izbrisalo znakov, s katerimi se je bil zaznamenal sam. Morda bo nesrečnež pri sodbi upal v neskončno božje usmiljenje. A takrat bo prepozno, za vekomaj prepozno, ker v življenju ni znal upati v neskončno usmiljenega Boga, ker ni znal iskati pomoči pri Bogu, ker ni znal moliti. Sicer ga pa Bog ne bo sodil; saj se je obsodil sam, ko si je vzel življenje. Sam se je obsodil, in večni sodnik bo to obsodbo le potrdil, ko mu bo zaklical: „Poberi se od mene v večni ogenj!“ Saj si tudi ne moremo misliti, da bi neskončno pravični sodnik posadil med izvoljene njega, ki se je sam zaznamenal z znamenjem pogubljenja in umrl brez kesanja.

Ah, koliko se moli za duše onih, ki so se sami usmrtili! Zlasti če samomorivec ni bil precej

prvi trenutek mrtev, in če je še upanje, da bo odšel smrti — kako goreče prosijo domači Boga v takem slučaju! Kako prosijo posebno te milosti, da bi se samomorivec vsaj z Bogom spravil pred smrtjo, ako že mora umreti!

Evo prizora ob postelji umirajočega samomorivca!

Na postelji leži v nezavesti družinski oče. Obesil se je za drobno vrvico, a rešili so ga, ko je bil še malo živ. Položili so ga na postelj, močili so ga, poklicali zdravnika, nanесли skupaj raznih zdravil, poizkusili vse, da bi ga zbudili iz nezavesti. A zastonj! Silen krč zvija nesrečneža, tako da ga morajo vedno držati. Pri tem umirajoči grozno škriplje z zobmi in si grize jezik, da mu kri teče iz ust.

Pokličejo duhovnika, ki prvi hip ne ve kaj bi storil. Dvomi namreč, je-li mogoče, da bi se bil bolnik po svojem grehu mogel skesati; vendar mu podeli sv. poslednje olje. — Rdeči kolobar, ki ga umirajoči ima okrog vratu, glasno razodeva pretresljivo resnico. — Ah, da bi se vsaj z Bogom spravil pred smrtjo! to je edina želja, edina molitev, ki kipi proti nebu iz srca nesrečne žene. Kako uboga žena joka in moli! Kako goreče molijo otroci samomorivčevi! Nedolžne sirote še ne razumejo, kaj se godi okrog njih; a ker slišijo, da molijo drugi, ker vidijo dobro mater vso objokano in obupano, ubogi otroci jokajo in molijo tako goreče, da se vsem pričujočim v srce smilijo.

Toda smrt ne prizanese očetu Kakor je sam hotel, se mu zgodi.

Ni znal iskati tolažbe pri Bogu; ni znal moliti; obupal je. Zato ga nazadnje molitev drugih ni mogla rešiti telesne smrti, da si ga je rešila dušne.

Pomoč zdravnikova ga je namreč pred smrtjo toliko zdramila, da se je spravil z Bogom.

Ako te težijo križi, ako se te hoče polastiti obup, spomni se, da sv. cerkev imenuje Marijo „tolažnico žalostnih“. Spomni se besedi sv. Bernarda, čigar molitev pravi, da še nikdar ni bilo slišati, da bi bila Marija koga zapustila, ki je pod njeno brambo pribežal in se priporočil njeni priprošnji.

Ne reci nikdar: „Zdaj ni zame nobene pomoči več!“ Ko misliš, da si sam ne moreš več pomagati, začni tem gorečnejše moliti in se tem gorečnejše priporočaj Devici Mariji, da ti izprosi od Boga, česar potrebuješ.

Dober kristjan se bo v sili vselej spomnil nje, ki je „pomočnica kristjanov“. Sicer si bo tudi sam resno prizadeval, da se reši iz nevarnosti. Toda mnogo bolj kakor v sé bo zaupal v Marijino priprošnjo in v neskončno dobrotljivost božjo.

18. dan.

Prostost.

Premnogo se govori sedaj o prostosti. Vse hoče biti svobodno.

Prosta hoče biti mladina. Prostosti terjajo v državljskem življenju. Prosti hočejo biti brezverski učenjaki, da bi mogli razširjati svoje pogubne nauke.

Brezverci hočejo, naj se da mladini kolikor mogoče zgodaj prostost, da živi, kakor hoče, da si sama po svoji volji izbere ali dobro ali slabo pot. Mnogo jih je, ki celo terjajo, naj bo nesramnost svobodna. Zahtevajo, da se ne sme braniti tistemu, ki hoče grdo živeti, in da naj se mu pusti prostost tudi v tej reči.

Kakor hitro bi zavladata taka brezmejna prostost, bi se zemlja izpremenila v živ pekel. Brez skrbi lahko rečemo, da uči veliko zmoto, kdor pravi, da mora vladati prostost v vseh rečeh. Zgodovina velike francoske prekucije nam kaže, kam pridejo ljudje, ako je vse prosto. Res, da je tudi francoska prekucija rodila nekaj dobrih sadov. Vendar si drznemo reči, da je bil najkoristnejši njen sad ta, ker je takrat človeštvo spoznalo, kakšna žival, kakšna zver je človek, kadar ima popolno prostost. V francoski prekuciji so se godile stvari, o katerih je groza slišati. Ko so se uporniki polastili kraljevega gradu, so se tako spozabili, da so 17 ujetih kraljevih vojakov spekli in pojedli.¹⁾ Celó ženske so ob tej priložnosti počenjale grozodejstva in hudobije, katerih si pošten človek še imenovati ne upa. Te grozovitosti so nam jasen dokaz, da človek res kar podivja in se izpremeni

¹⁾ Weiss, Weltgeschichte, XVI, 63.

z zver, ako se mu vse dovoli, ako se mu da popolna prostost!

Škodljivo je za človeka, če živi v sužnosti. To je res. Prav tako je resnično, da se dandanes človeštvu spodobi več prostosti, kakor nekdam, in sicer zato, ker je ljud sedaj bolj izobražen, nego kadarsikoli poprej. Popolna prostost je pa tudi dandanes za nič. In kdor trdi, da mora biti človek popolnoma prost, uči kriv nauk! To je nauk, kateri je vzet iz novodobnega krivoverskega katekizma!

Nasprotniki vere bi bili radi prosti vseh zapovedi: božjih in cerkvenih. Tega kar strpeti ne morejo, da bi Bog ali pa katoliška cerkev koga silila k dobremu. Le tega ne! Po njih mislih bi bila to sužnost.

Edino načelo, po katerem se ti posvetnjaki ravnaajo, je: „Nikogar ne siliti k dobremu. Raje ga pustimo, da greši, kakor bi mu jemali svobodo.“ Najpreprostejši človek lahko spozna, da bi si bili težko izmislili bolj nespametno načelo, kakor je to. Kajti ob smrtni uri nam bo kaj malo mar, ali smo uživali v svojem življenju takšno prostost, ali ne. Zelo pa bomo želeli takrat, da bi bili svoja leta preživelii pošteno in brez greha!

„Bogu služiti se pravi kraljevati“, tako piše Tomaž Kempčan. Kdor Bogu služi, ni suženj, ampak kralj. Tak uživa prostost otrok božjih. Suženj je le tisti, ki noče Bogu služiti; in sicer je tak človek suženj hudobnega duha, iz čigar

oblasti se ne bo rešil prej, kakor šele takrat, ko bo začel služiti Bogu.

Take sužnje hudobnega duha priporočajmo Mariji, ki se imenuje pribežališče grešnikov. Njena priprošnja naj stare verige, v katerih jih ima uklenjene satan.

Slavni jezuit o. Nikolaj Zucchi je v svojih pridigah večkrat povedal zgled o mladeniču, ki je svojo dušo rešil satanove sužnosti le po Marijini priprošnji. Dotični mladenič mu je bil sam dovolil, da sme njegovo zgodbo (brez imena) javno povedati. — V Rimu so živeli stariši, ki so poslali sina v tuje dežele, da bi kaj po svetu izkusil in se izobrazil. Vendar se je naučil malo dobrega, prijelo se ga je pa slabega toliko več. Zašel je v velike pregrehe; posebno žalostno je bilo to, da se je navadil nečistega greha. Ko se je vrnil v domovino, v Rim, izbral si je za izpovednika o. Nikolaja Zucchi-ja, hodil je večkrat k izpovedi, imel je resničen namen, da bi se popboljšal in opustil nečisti greh, pa ni šlo, ni se mogel premagati! Izpovednik mu je svetoval najrazličnejše pomočke, toda vse ni nič pomagalo. Naposled mu je pa o. Nikolaj tako-le naročil: Rekel mu je: „Vsako jutro, ko se prebudiš, moli prav pobožno molitev: „O gospa moja, mati moja! Tebi se vsega izročim i. t. d.“ In naročil mu je, naj ravno to molitev ponavlja tudi zvečer in vselej, kadar bi ga med dnevom ali ponoči napadle izkušnje. Mladenič je ta nasvet z veseljem sprejel ter obljubil, da se bo ravnal po njem.

Kmalu nato je šel vnovič po svetu, in izpovednik ga štiri leta ni videl. Vrnil se je pa mladenič spet v Rim in brž ko je prišel domov, je šel k izpovedi k o. Nikolaju. Toda sedaj je bil ves izpremenjen! Imel se je izpovedati samo nekaterih majhnih napak, pa še teh se je obtožil silno skesano. Izpovednik se je kar zgledoval nad njim; vprašal je mladeniča, kaj mu je dalo moč, da se je mogel odvaditi nekdanjih nečistih grehov; mladenič je pa odgovoril, da ga je obvarovalo samo to, ker se je goreče priporočal Mariji Devici in ker je molil v vsaki izkušnji molitev: „O gospa moja, mati moja!“

Tako je dosegel mladenič prostost otrok božjih. Rešil se je verig satanovih ter dosegel prostost, katero uživajo oni, ki so prosti greha. Ravno to pa je prava prostost, to je prostost otrok božjih.

Ne smemo pozabiti, da je prostost otrok božjih največja sreča, ki jo moremo doseči na tem svetu. In usmiljena mati Marija naj nam jo izprosi od svojega božjega sina!

19. dan.

Čistost.

V neki župniji so ustanovili Marijino družbo za mladeniče in dekleta. Že več dni so se vršile priprave, da bi se slovesnost tem lepše obhajala.

Določeno je bilo, da pojdejo mladeniči in dekleta, kateri bodo sprejeti, v slovesnem izprevodu v cerkev. Ob poti, po kateri je drugi dan šla procesija, so postavili mlaje. Nad cerkvena vrata pa so obesili krasen napis. Neki župljan, ki se je zelo zanimal za Marijino družbo, je oskrbel napis, ki se je glasil: „O kako je lep čisti rod; zakaj njegov spomin je večn.“ Te besede, vzete iz Modrostnih bukev, so bile ljubezniv pozdrav za nove Marijine otroke. Župljani so bili ginjeni, ko so brali te pristrčne besede, in marsikomu se je prikradla solza v oko, ko je ugledal napis. Res lep je čisti rod; v časti je pri Bogu in pri ljudeh. Ako je pričujoč, to je, ako živi med svetom, ga posnemajo; kadar pa se očem odtegne, po njem hrepenijo, in na onem svetu kronan vekomaj obhaja zmago, ker je zmagal boj za plačilo neomadeževanih. (Modrostne bukve 4, 1, 2.) S temi krasnimi besedami slavi sv. Duh čiste duše. In hvala Bogu, da jih je še veliko, ki varujejo svoje srce vsakega madeža nečistosti. Zlasti v Marijinih družbah ima prečista Devica mnogo nedolžnih duš zbranih okrog sebe.

Vprašajte pa prostomišljaka, kaj sodi o čistosti. V vaše veliko začudenje bo odgovoril, da čisto živeti ni mogoče. Tak jalov izgovor so si izmislili, da si z njim tolažijo vest, katera jim ravno glede na čistost marsikaj očita. In ta krivi nauk trosijo med ljudi kot zveličalno resnico. Smešno je, če

današnji krivoverci trdijo, da ni mogoče ohraniti čistosti. Saj ti sovražniki nedolžnosti sploh nič ne poizkušajo čisto živeti in zato prav nič ne vedo, je-li mogoče čistost ohraniti, ali ne! Najprej naj poizkusijo, potem bodo govorili! Izkušnja več velja, kot besede. Zato raje verjamemo premnogim svetnikom in svetnicam, kateri imajo izkušnjo in kateri so s svojimi zgledi dokazali, da je po milosti božji mogoče ohraniti neomadeževano srce!

Le ozrimo se v prve časa krščanstva. Kaj so vse pretrpele sv. device rajši, kakor bi si bile pustile uropati venec devištva. Bežale so v puščave, skrivale so se po skalnih votlinah, junaško so trpele najhujše muke.

Kakor piše Evzebij Pamfil, so blizu Gaze v Sveti deželi prijeli krščansko devico in jo peljali pred sodnika. Ker svoje vesti ni hotela omadeževati z nečistim grehom, čeprav je sodnik to zapovedal, so jo grozovito mučili. Trpinčili so jo tako, da se je sredi pričujoče množice oglasila neka druga ženska ter je nevoljno zaklicala sodniku: „Kako dolgo boš še tako grozno mučil mojo sestro?“ In sodnik je takoj velel še to mučiti, potem pa obe živi sežgati.¹⁾

Mučenice bi si bile velikokrat lahko rešile življenje, ako bi bile hotele zavreči sv. čistost. Toda čeprav je bridko, umreti v zorni mladosti, jim je bila vendar sv. čistost ljubša kakor življenje.

¹⁾ Ruinart: *Acta martyrum*, str. 363.

Taki junaški zgledi nam izpričujejo, da je mogoče čisto živeti. Zlasti je to mogoče onemu, ki išče pomoči pri Mariji. Zato sv. cerkev jako želi, da bi se verniki Mariji priporočali v izkušnjah. In da bi se zlasti mladeniči po Marijini priprošnji utrdili v sv. čistosti, se je dne 17. oktobra 1851 izdal v Rimu¹⁾ ta-le razglas:

Udje jezuitskega reda upajo, da bi le potem obvarovali mladeniče nespodobnega življenja in razuzdanosti, ako bi jih mogli navaditi, da se v nečistih izkušnjah zatekajo k Mariji. Udje družbe Jezusove menijo, da bi bilo zelo koristno, ako bi se molila zjutraj in zvečer po angelskem češčenju molitev:

„O, gospa moja, mati moja! Tebi se vsega darujem, in da se ti skažem vdanega, ti danes posvetim svoje oči, svoja ušesa, svoja usta, svoje srce in sebe popolnoma vsega. Ker sem torej tvoj, o dobra mati, varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!“

V izkušnji se lahko opravi krajša molitev:

„O, gospa moja, mati moja! Spomni se, da sem tvoj; varuj me, brani me, kakor svojo lastnino in posestvo!“

Da bi mladeniči rajši opravljali to molitev, je častiti p. general (jezuitov) ponižno prosil sv. očeta, naj bi podelil odpustke vsem, ki bi se na ta način priporočali Mariji.

Sv. oče Pij IX. je zato podelil odpustek 100 dni vsem vernikom, ki molijo to molitev zjutraj

¹⁾ Kongregacija sv. obredov.

in zvečer po angelskem češčenju. Tistim, ki jo molijo cel mesec vsak dan, je podelil popolen odpustek s tem pogojem, da dotičniki prejmo sv. zakramente, obiščejo kako cerkev ali javno kapelo in tam nekaj časa molijo v papežev namen. Kdor v izkušnjavi skesano in pobožno moli krajšo molitev, dobi vselej 40 dni odpustka. Našteti odpustki se tudi lahko darujejo za duše v vicah.

Ta oglas, razposlan iz Rima po vsem svetu, dovolj jasno uči, kje naj išče pomoči, kdor se boji za čednost sv. čistosti! Marija, Devica prečista, bo gotovo varovala naše duše vsakega madeža. Treba je samo, da se pogosto Mariji priporočimo za to milost.

Začetkom današnjega branja smo občudovali ljubeznive besede, s katerimi blagruje sv. Duh čiste duše. Vsakdo želi, da bi tudi o njem veljale te besede sv. pisma. Zato iščimo pri Mariji pomoči in potem bo sv. Duh tudi naše duše blagroval zaradi čistosti in lepote.

20. dan.

Dvoboj.

Ovca cela in volk sit, to ne more biti, pravi pregovor. Obema ne more biti ustreženo. Ravno tako ni mogoče, da bi predstojnik ustregel vsem podložnim, ali da bi državna postava ustregla

vsem prebivavcem dotične države. Vsaka postava je le nekaterim všeč. Slaba postava je všeč hudobnim; dobra postava je všeč dobrim. Vsem ne ustreže nobena.

Ako pa hočejo poslanci n. pr. celó glede na verske reči skleniti postave, ki bi bile vsem všeč – tedaj prav gotovo sklenejo postave, ki niso nikamor podobne. Tudi o dvoboju ima vsaka omikana država posebne postave. Pa kakšne so te postave v nekaterih deželah! Kako so po sili zvezane skup! Kako si ugovarjajo! Kako druga drugo pobijajo! Kar ena postava ukazuje, druga prepoveduje.

Ena postava pravi n. pr., da je dvoboj hudodelstvo. Druga ukazuje, da se častnik dvoboja še braniti ne sme. Tretja postava določuje, da mora biti častnik degradiran, če se ni hotel dvobojevati. Četrta, seveda skrivna, postava, ali pravzaprav skrivni predpis, veli, naj se – če je le mogoče – skozi prste pogleda tistemu, ki je v dvoboju kri prelil. Mimogrede omenimo, da se v nekaterih državah dobi gosposka, ki iz sramežljivosti prikriva nekatere teh-le postav in predpisov. Taji jih, čeprav jih ima črno na belem v svojih omarah.

Kdor bi hotel to mešanico postav razumeti, bi moral imeti drugačno pamet, kakor je človeška. Takšne postave same sebe obsojajo. Že iz njih samih se vidi, da mora biti dvoboj res zelo slaba reč.

Žalibog moramo priznati, da ima tudi Avstrija podobne postave o dvoboju. Slabi postavodajavci

so sklenili nekaj slabih postav o dvoboju, dobri pa nekaj dobrih.

Morda pričakujete, da bomo sedaj dokazovali, zakaj je dvoboj pregrešen. — Tak dokaz je vendar popolnoma nepotreben. Saj se že iz naših državnih postav vidi, kaj je dvoboj. Državna postava sama ga obsoja. Postava sama namreč pravi, da je dvoboj hudodelstvo, čeprav ga dovoljuje. Gosposka se sramuje predpisov, ki dvoboj dovoljujejo; zato gosposka te predpise prikriva.

Tudi zdrava pamet pove, da je dvoboj res hudodelstvo. Zato se celo kak neizobražen mladenič ne more prečuditi, ako pri vojakih sliši, da nekateri častniki zagovarjajo dvoboj. Tako se mu to čudno zdi, kakor bi bil prišel na drug svet.

Prebivavci zadnje gorske vasi izvedo po vojakih, kaj je dvoboj in kako je razširjen. Ravno zato ga omenjamo v teh šmarnicah.

Ni žalostnejšega prizora, kakor je pogreb človeka, ki je bil ubit v dvoboju. Podal je v nevarnost lastno življenje, nameraval je umoriti bližnjega, in v tem dvojnem grehu ga je dohitela smrt. Kam je šla njegova duša?!

Res, da se ravno na priprošnjo Device Marije včasih človeška duša reši prav na zadnje. Mati božja ravna, kakor sv. Hedviga, vojvodinja šlezijska, ki je vsakemu v smrt obsojenemu hudodelcu želela izprositi pomiloščenje. Prosila je vselej tako dolgo, da je njen soprog odpustil smrtno kazen. Nekoč, ko so pa velikega hudodelca vendar-le obesili, je izprosila vsaj to, da so ji njegovo truplo iz-

ročili. Precej potem, ko je bil zločinec obešen, ga je dala sneti, in glejte! ni bil še mrtev. Tako je svetnica tudi njemu ohranila življenje.

Podobno skrbi Marija za grešnike. Če je le mogoče, jih izkuša rešiti. Toda jako malo je upanja, da bi rešila duše tistih, ki padejo v dvo-boju. Z dvojnim hudodelstvom obteženi pridejo v večnost. In če jim zadnji trenutek pred smrtjo Bog ne dá milosti kesanja, so izgubljeni za vedno.

21. dan.

Vera je za vse stanove.

Napuh je človeškemu srcu tako prirojen, da popolnoma izgine iz srca šele, ko srce preneha biti. Če smo količkaj več, kakor naš bližnji, že se povzdigujemo nad njim. V najnižjih stanovih, celo pri beračih, najdemo napuh. Mestni berač se dostikrat s pomilovanjem in zaničevanjem ozira na berača z dežele, češ, ta je kmet, jaz pa spadam „pod mesto“.

Ravno to preziranje kmetskega stanu nas spominja izgovora, kateri se tu ali tam sliši iz ust nekaterih izobražencev. Pravijo: „Vera je le za kmeta . . .“ Vsakdo ve, zakaj tako govorijo. Predobro se jim godi. Presiti so. Ker jim ni treba toliko skrbeti za vsakdanji kruhek, kakor mora skrbeti kmet, mislijo, da jim molitve in vere treba ni. Ti presitniki sploh niso pravi brezverci, ampak se brezverce samo delajo.

Ali veste, kaj bo Bog takim ošabnežem rekel pri sodbi? Bog jim bo dejal: „Sodil vas bom po vaših besedah, in moja sodba je: Če je vera samo za kmeta, so pa tudi nebesa samo za kmeta!“

Ta bi bila lepa, da bi kmet moral zmeraj zadnji biti! Na tem svetu je kmet včasih med zadnjimi, v nebesih pa ne bo.

Če kdo trdi, da je vera le za en stan, in ne za vse stanove, mu smemo z gotovostjo reči, da ni brezverec, ampak da samo zato tako govori, ker je presit. Iz izkušnje vemo: Če takšnega navideznega brezverca zadene nepričakovana nesreča, ali če mu žuga huda nevarnost, začne tako pobožno moliti, da bi bil lahko vsem drugim v zgled.

Tudi izobraženim in premožnim stanovom nesreča ne zanaša. Nihče ne ve, kako se mu bo še godilo. Zato nikomur ni svetovati, da bi govoril: „Takim, kakor sem jaz, ni treba vere.“

Menda ni še bilo človeka, ki bi bil sam v sé bolj zaupal, kot Napoleon I. Vsled mnogih zmag je postal neznosno ošaben. Pustil je celo, da so ga njegovi prilizovavci primerjali Bogu. Kmalu potem, ko se je dal kronati za cesarja, mu je mesto Pariz napravilo veliko slovesnost. Ob tej priliki so zanj postavili prestol, in nad prestol so zapisali z ognjenimi črkami besede, ki veljajo samo za Boga. Zapisali so: „Sem, ki sem.“

Bogokletstvo je bilo, ker so te besede obračali na človeka. Toda Napoleon se je smehljaje usedel na prestol pod bogokletni napis. Kaj se je tačas menil za Boga in vero. Sicer Napoleon ni bil

brezverec. Le delal se je tako, kakor bi vera ne bila primerna visokemu stanu, ki ga je takrat dosegel. Bil je tudi on presit.

Pa Napoleonova sreča ni bila stanovitna. Zmagali so ga Avstrijci, zmagali so ga Rusi. Združeni njegovi sovražniki so uničili njegovo moč, njega samega so ujeli in pregnali na otok sv. Helene. Sreča ga je zapustila. V pregnanstvu še svojega lastnega otroka ni smel imeti pri sebi. In zdaj se je tudi Napoleonova železna volja upognila. Postal je mehak. Vrnil se je k Bogu.

Prej se je vedel, kakor bi vera ne bila za takšne ljudi, kakršen je bil sam. A v nadlogi ga je to minulo.

Vera je za vse stanove. Vsakdo je dolžan po sv. veri živeti. V sili vsakdo potrebuje verske tolažbe. Ne smemo torej nikdar pozabiti Boga. Prav tako tudi ne smemo pozabiti, da nam Bog vse milosti deli po Mariji.

Zato je popolnoma resnično, ako rečemo: Tudi Marijino češčenje je za vse stanove in je vsakomur potrebno. V preroškem duhu je Marija zaklicala: Odsi hmal me bodo srečno imenovali vsi narodi. (Luk. 1, 48.) A ne samo srečno imenovati, ne samo blagrovati, marveč tudi častiti in na pomoč klicati jo morajo vsi, ki se hočejo zveličati.

Tudi Marijino češčenje je za vse ljudi, za vse stanove.

22. dan.

Kdor nasprotuje sv. veri, nasprotuje razumu.

Gorjé v a m, ki pravite dobremu hudo, hudemu pa dobro, ki temi luč in luči tema pravite! (Izaija 5, 20.) Te besede je klical prerok izraelskemu ljudstvu, ki se je navadilo samo to imenovati dobro, kar se je prilegalo njegovim počutkom. Pravega razločka med dobrim in hudim takrat Izraelci niso hoteli poznati, kakor ga tudi nočejo poznati današnji nasprotniki sv. katoliške vere, kateri to imenujejo dobro, kar je slabo in kar je dostikrat naravnost nespametno.

Ozrimo se nekoliko nazaj na premišljevanja minulih dni in poglejmo, katere so pogloblitne trditve novodobnih nasprotnikov sv. vere.

Novodobni sovražniki vere pravijo, da so vse vere dobre. — Je-li to razumno?

Ali pa pravijo, da je vera le za nižje stanove. — Je-li to pametno?

Drugi spet govoré, da verujejo samo to, kar razumejo. — Kakšna nespametna hinavščina!

Ali pa hočejo verovati in za resnico imeti samo to, kar je prijetno. Kar ni prijetno, to hočejo utajiti in razglasiti za laž. Novodobni krivoverci tako delajo in se na tak način norčujejo iz resnice in iz pameti.

Resnico samo zato tajiti, ker ni počutkom prijetna!! Kdor tako ravna, ta res nasprotuje zdravi pameti! — —

Sam zdrav razum torej terja, da se držimo resnice in njega, ki je trpel in umrl za resnico. Večni resnici Jezusu Kristusu bodimo zvesti, naj se zgodi karkoli! In zvestoba naša do Jezusa Kristusa naj bo tako trdna, da je tudi smrt ne bo omajala. Tudi najhujša sila nas ne sme odvrniti od Gospoda našega Jezusa Kristusa. Čimbolj drugi podirajo Kristusovo delo, tembolj se mi oklepajmo svojega Zveličarja.

Bilo je leta 1798 dne 1. avgusta, ko je bil francoski kapitan Kazabjanka (Casabianca) ranjen v morski bitvi pri Abukiru in je umiral na ladji „Orion“. Zraven njega je stal njegov enajstletni sinček. Tu je ladja „Orion“ začela goreti, in kapitana so silili, naj se dá prenesti z ladje. Pa ni hotel. Dejal je: „Tukaj na tej ladji sem izpolnjeval svojo dolžnost. Pustite me, da bom tudi tu umrl.“ Ostal je na goreči ladji. Skrbelo ga je samo za sina. Zato mu je rekel, naj se izkuša rešiti. To pa dečku ni bilo po volji; ni maral zapustiti smrtno ranjenega očeta; prosil je očeta, naj ga nikar ne goni od sebe. In medtem ko sta se oče in sin pregovarjala, se je v ladji vnel smodnik, ladja se je razletela, in valovi so pokrili junaškega kapitana in njegovega sinčka, ki je bil očetu zvest do smrti.

Do smrti zvesti bodimo tudi mi svojemu Zveličarju. Nobena sila naj nas ne loči od njega.

Bodimo mu zvesti sami; izpodbujajmo tudi druge, da mu bodo zvesti. Zlasti pri vsaki priliki zavračajmo tiste, ki Kristusu nasprotujejo, ki podirajo njegovo delo. Naše geslo bodi vedno: Kristus naj živi, naj zmaga in kraljuje! — Tudi si pokličimo danes še enkrat v spomin ono resnico, s katero smo sklenili včerajšnje premišljevanje, namreč resnico, da nam Bog vse milosti daje po Mariji. Prečista Devica je delivka božjih darov. Kar prejmemo iz nebes, prejmemo od Boga po Mariji. Zato bodimo tudi vedno goreči častivci Marijini in ostanimo do smrti. Kakor zavračamo tiste, ki brezmiselno in brezumno napadajo Kristusa in njegovo delo, tako bodimo vedno zvesti branitelji Marijini.

23. dan.

Razkol.

Mnogo se piše po časopisih o vzrokih, radi katerih se Slovenci selijo v Ameriko. Voditelji našega ljudstva razmišljajo, kaj neki žene ljudi v Ameriko, ali revščina, ali pomanjkanje dela, ali slabe plače, ali prirojeno veselje do potovanja, ali želja po prostosti i. t. d. Težko je razsoditi, kateri tu naštetih vzrokov je poglobitveni. To pa smemo reči brez skrbi: Mladeniče vleče čez morje zlasti želja, da bi se umaknili starišem. Mladenič

se naveliča očetovega in materinega svarjenja, naveliča se ubogati. Biti pokoren starišem, to mu je zoprno. Domača hiša ga neprenehoma spominja, da on ni vse, ampak da je še kdo drugi več. Poln življenja in moči, je mladenič že po naravi nagnjen k temu, da ne mara nikogar, ki bi mu zapovedoval. Zdaj se začno še strasti oglašati v mladem srcu — strasti, ki so bile prej skrite, kakor tleče iskrice pod pepelom, ki pa zdaj vzplamte in bruhnejo na dan z vso silo mladeniške narave. Strahoma zapazijo stariši, da vihar nebrzdanih strasti žene ljubljene sina na napačna pota. Oče ga resno svari in mu žuga, mati prosi in joka, žal, velikokrat zastonj. Mladenič se noče in noče ukloniti starišem, nima poguma, da bi se boril s svojim lastnim slabim nagnjenjem. Zato hodi svojo pot. Stariši so ga vedno bolj žalostni, prepiri so vedno pogostnejši v domači hiši, angel miru je nesrečno hišo zapustil. Mladenič bolj in bolj pozablja dobrot, ki jih je užil pod domačo streho. Pred očmi mu je samo očitajoči obraz očetov in solzno oko materino. Očetova hiša se mu zdi kakor utelešeno očitaje. Naposled se mu zbudi želja, da bi šel čez morje, ter se tako odmaknil starišem . . .

Ravno tako so med Slovenci nekateri, ki so pozabili dobrot svete katoliške cerkve, in ki jim je svarilen glas katoliške cerkve že zoprni. Katoliška cerkev se jim zdi kakor živo očitaje, kakor živa svarilna pridiga. Vsled tega ne marajo zanj.

In med takšne Slovence spadajo tisti, ki so tu ali tam včasih izrazili željo, da bi zapustili katoliško vero in vstopili v rusko cerkev.

Ker so se, žal, že časih take želje v javnosti oglašale, moramo jih poleg drugih zmot tudi omeniti. — Pred vsem je treba pomisliti, da je ruska cerkev razkolniška, da je ruska vera kakor veja, ki se odkolje ali odcepi od debla. Ruska cerkev se je namreč odcepila od prave rimske cerkve; kajti Rusi ne priznavajo rimskega papeža. Tudi se Rusi pravzaprav lahko prištevajo krivovercem, ker nočejo verovati, da je samo rimski papež pravi poglavar svete cerkve.

Sramota je, da so se že nahajali v slovenskem narodu taki, kateri bi bili rajši v ruski razkolniški veri, kakor v katoliški cerkvi. In kaj jih je odbijalo od sv. katoliške cerkve, od dobre matere, katera jih varuje in vodi proti nebesom? Kaj jih je vleklo v krivoversko rusko cerkev? Nič drugega, kakor njih napuh in strast. Ker niso živeli tako, kakor uči katoliška cerkev, ker so morali zaradi svojih grehov poslušati vedna očitanja katoliških duhovnikov, zato se jim v katoliški cerkvi ni več dopadalo. Zapovedim katoliške cerkve se niso hoteli ukloniti, torej jih je vleklo drugam. Strast jih je gnala izpod okrilja katoliške cerkve. Njih napuh, ki se ni maral ukloniti, jih je podil od dobre matere v tujino.

Škoda besedi, da bi o tem govorili, z a k a j ni prav, da so nekateri izgubljeni svoj čas silili v rusko cerkev. Saj vemo, kaj jih je vodilo! Njih

namen je bil jasen! Ravno zato se ni bati, da bi takšni izgubljeni potegnili kaj več Slovencev za seboj. Nikdar in nikoli se ne dajmo premotiti takim krivim prerokom, temveč oklepajmo se zvesto in trdno matere sv. katoliške cerkve. Posnemajmo zgledde onih, ki so rajši vse darovali, vse pretrpeli, kakor bi bili odpadli od vere. In takih zgledov nam posebno veliko nudi zgodovina prvih časov krščanstva.

Vsega občudovanja vreden zgled stanovitnosti nam je n. pr. tebejska¹⁾ legija, ki je raje umrla mučeniške smrti, kakor bi bila zapustila pravo vero. Štela je nad šest tisoč vojakov, ki so bili najboljši, kar jih je takrat imela rimska vojna. Ob času, ko je rimski cesar Dioklecijan preganjal kristjane — tebejska legija je takrat bila v Agaunu na sedanjem Francoskem — se je izvedelo, da je cela ta legija krščanska. Poganom samim se je škoda zdelo, uničiti najboljšo legijo rimske vojne. Cesar je sicer velel pomoriti vse kristjane. Toda blagor države in cesarja samega je terjal, da se ohrani rimski vojni najboljša četa. Odločitev je bila težka. Toda cesarjev ukaz je bil neizprosen, in neupogljiva je bila stanovitnost krščanskih vojakov. Obsodili so jih v smrt. Umorili so vsakega desetega. Ko je bila mrtva prva desetina, je prišla na vrsto druga, tretja itd., dokler ni ležalo mrtvih šest tisoč šeststo vojakov - mučenikov.

Taka je bila stanovitnost prvih kristjanov.

¹⁾ Runiart, *Acta Martyrum*, str. 314.

In taka bodi tudi naša stanovitnost. Bodimo trdni v veri, kakor so bili prvi kristjani. Bodimo verni in resnici zvesti, kakor je bila Marija, ki se zato imenuje Devica verna. Marija je verovala, čeprav ni razumela, zakaj je njen božji sin celó toliko trpljenja „nase vzel“. Ostala je zvesta, tudi ko so razen Janeza vsi apostoli in vsi učenci pobegnili. In ko je Kristus umiral v neizmerni bridkosti, zapuščen od vseh, zaničevan od vseh — je Marija ostala verna in zvesta.

Posnemajmo Marijo glede na zvestobo v veri. Skrbimo po svoji moči, da ostanejo sv. katoliški cerkvi zvesti tudi drugi. Priporočajmo Mariji zlasti one, ki jim je ruska cerkev ljubša kakor katoliška! Zato naj bode danes naša molitev: Devica verna, ohrani in utrdi naš narod v veri!

24. dan.

Unijatstvo.

Čudno je v verskem oziru ob kranjsko-hrvatski meji n. pr. v Metliki in Črnomlju, ker bivajo tam blizu skup rimski in grški katoličani. Včasih imajo rimski katoličani na levem bregu reke Kolpe praznik, grški katoličani na desnem bregu imajo pa morda delavnik — in vendar oboji spadajo v katoliško cerkev. Drugič je morebiti na desnem bregu Kolpe pri grških katolikih post — a na

levem bregu ga nimajo. Duhovniki grških katoličanov smejo biti oženjeni, rimsko-katoliški mašniki ne. Ljudstvo je v tistih krajih sicer podučeno, da vé, odkod in zakaj so take razmere. Ko pa kdo prvič tje pride, se ne more načuditi.

V mnogih hrvatskih deželah so med seboj pomešani rimski in grški katoličani. Enako je v Galiciji, kjer bivajo skupaj Poljaki in Rusi.¹⁾ Poljaki so rimski katoličani, Rusini so grški katoliki.

Naj ob kratkem razložimo, zakaj in od kdaj so v katoliški cerkvi tudi grški katoličani. Potem bomo lažje presodili, ali je prav, ker nekateri Slovenci želé prestopiti h grškim katoličanom.

Ko so Poljaki postali kristjani, so vero sprejeli od rimsko-katoliške cerkve. Zato so se precej od začetka šteli med rimsko katoliške narode.

Ne tako Rusi; zakaj Rusi so prejeli krščansko vero iz Carigrada, ki je bil tudi takrat sedež grških razkolnikov, kakor danes. Rusi so postali kristjani okrog leta 1000 po Kristusu. In tedaj je bil Carigrad že odcepljen od Rima. Ker so Rusi prejeli vero iz Carigrada, zato ruski narod že precej od začetka ni bil v zvezi z Rimom; pač pa so bili Rusi od leta 1000 dalje v zvezi s carigrajskimi razkolniki; in od leta 1000 pa nekako do leta 1700 po Kristusu so Rusi carigrajskega patrijarha priznavali za svojega papeža. Od leta 1700 dalje pa do danes si v Rusiji cesarji lasté papežko oblast. Zato je ruski car vse skupaj, cesar

¹⁾ In sicer Rusi, govoreči malorusko (rusinsko) narečje.

in pa tudi papež ruske cerkve. Rusi so se torej brž od začetka prištevali grškim razkolnikom.

Slovanska država Litva je tudi deloma sprejela grško razkolniško vero. Prejela jo je od Rusov.

Poljski kralji so z vojskami polagoma dobili v svojo oblast veliko ruskih pokrajin. Litva se je celó prostovoljno združila s poljskim kraljestvom, ki je vsled tega postalo mogočna država, raztezajoča se od Črnega do Baltiškega morja. Toda niso bili vsi podložniki ene vere. Poljaki so bili katoličani; kar jih je bilo ruskega rodu, so bili razkolniki; prav tako so bili razkolniki vsi kristjani, bivajoči na Litvi.

Poljski kralj Sigmund Vaza je poskrbel za to, da so ti razkolniki vstopili v katoliško cerkev ter priznali nadoblast rimskega papeža (na cerkvenem zboru v Brešču leta 1595). Zato pa, da so se raje združili s katoliško cerkvijo, jim je Rim dovolil ohraniti grške obrede, katerih so bili prej vajeni. Tako so jim papeži dovolili, da smejo imeti sv. mašo v slovanskem jeziku, da smejo pri sv. maši in pri delitvi zakramentov nekatere obrede izvršiti malo drugače, kakor je navada v katoliški cerkvi. Dovolili so jim, da smejo njih duhovniki biti oženjeni itd. Tisti, ki so se na tak način zedinili z Rimom, so se odtlej imenovali zedinjenci, ali po latinsko unijati. Velik del teh unijatov biva v naši Galiciji, katera je nekdanja del poljskega kraljestva.

Unijati pa, ki bivajo v neposrednji bližini Slovencev, to je na Hrvatskem in v Dalmaciji, so

se zedinili z rimsko cerkvijo ob času turških bojev. V avstrijsko vojaško granico so vedno in vedno s Turškega prihajali kristjani, ki niso mogli več prenašati trdega turškega jarma. Kakor vsi na Turškem bivajoči kristjani, tako so bili tudi ti beguni razkolniške vere. Ko so pribežali v našo vojaško granico, so se združili z Rimom; in Rim jim je dovoljeval vse tisto, kar je dovolil zedinjencem (unijatom) na Poljskem. Tako so nastali hrvatski in dalmatinski unijati.

Zadnji čas so pa vstali med Slovenci nekateri, ki terjajo, naj tudi nam Slovencem Rim dovoli grške obrede in navade, katere dovoljuje unijatom.

To zahtevajo, ker jim ni všeč v katoliški cerkvi. Gola zvijača je, ker silijo k unijatom. Bodimo prepričani, da bodo kmalu začeli siliti k razkolnikom. Ne navdihuje jih ljubezen do unijatov, ampak sovraštvo do Rima, sovraštvo do prave Kristusove cerkve. Zato hočejo, da bi se polagoma začela rušiti edinost med Slovenci in Rimom. Danes kličejo, naj preneha edinost v obredih. Jutri bodo kričali, da mora prenehati tudi edinost v veri.

Nekdanja poljska država nam je zgled, kaj se zgodi, ako se začne rušiti edinost. Na Poljskem je nekdanj hotel biti vsak grof zase, vsak knez zase. Vsak je hotel imeti vse pravice. Tako se je zgodilo, kar se je moralo zgoditi. Mogočna poljska država je propadla. Danes je ni več. Poljaki so premalo skrbeli, da bi bila trdna ostala tista vez, ki združuje državljane. Ni jim bilo mar za pokorščino in edinost. In to je njih državo pogubilo.

Ako hoče država obstati, ne sme dovoliti, da bi se rušila vez med posamnimi udi države.

In ako hoče katoliška cerkev obstati, tudi ne sme pustiti volje tistim, ki silijo k unijatom.

Sicer je pa upati, da se Slovenci ne bodo v celoti nikdar oddaljili od rimsko-katoliške cerkve, kajti z njo nas združuje češčenje Marijino. Koliko imamo Marijinih cerkva! Koliko Marijinih pobožnosti je pri nas udomačenih! In koliko imamo Marijinih bratovščin in družb!

Zaupamo torej, da slovensko ljudstvo ne bo nikdar postalo nezvesto materi katoliški cerkvi, ker je otroško vdano nebeški materi Devici Mariji. Pobožnost do Matere božje bo Slovence gotovo ohranila na pravi poti. Priprošnja svete Device nas bo obvarovala zmote.

25. dan.

Kako je soditi o čudovitih ozdravljenjih.

V zgodbah lurške božje poti¹⁾ je opisano zanimivo ozdravljenje dečka Janeza Pišóna (Pucheon), ki je bil doma ne daleč od Lurda in je bil ozdravljen pri lurški votlini. Janez Pišon je bil že v zgodnji mladosti odkritosrčen in ljubezniv, ni pa bil ži-

¹⁾ Annales de Lourdes.

vahen, kakor drugi otroci; iz tega so skleпали, da ni prav trden. Ko je bil star kakih dvanajst let, začele so mu moči nagloma pešati. Ni se mu ljubilo jesti, in bil je vsak dan bolj bled in suh. Tako sta minuli dve leti. Vedno težje je hodil in nekega dne se je vpričo matere kar na tla zgrudil od slabosti. Mati ga je morala položiti v posteljo, in odslej ni mogel nič več sam stati. Tako je oslabel, da še glave ni mogel držati po koncu, ako so ga posadili na stol, ampak visela mu je kakor mrliču.

Bolezen je postajala vedno hujša. Nekega dne so zapazili starši, da ima Janez zelo žalosten obraz. Deček je poizkusil govoriti, pa ni mogel spraviti besede iz sebe. Starši so se silno ustrašili, kajti videli so, da je mutast! Bolnik se je sicer popolnoma zavedal, vendar ni mogel dati glasu iz sebe. Če so bili domači blizu, priklical jih je s tem, da je močno dihal. Drugače jim je moral le z rokami pokazati, časa želi. Razen tega se je videlo, da bolnik trpi velike bolečine, posebno da ga glava hudo boli. Zdravnik ni več upal, da bi deček ozdravel, in mati mu je že pripravljala obleko za pogreb.

Tako je preteklo več mesecev. Tu so opazili starši, da bolni sinček nekaj prav zelo želi in da bi jim rad razodel svojo željo. Navadno so vselej razumeli njegova znamenja, zdaj pa nikakor niso mogli uganiti, kaj bi bolnik rad.

Slednjič se je vendar oče domislil, kaj sin hoče, in ga je vprašal: „Ali morebiti misliš na

lurško Mater božjo? Ali bi rad šel v Lurd?“ Ko je deček to zaslišal, polastilo se ga je nepopisno veselje. Pritrdil je očetu in ni vedel, kako bi razodel svojo radost. Starši so obljubili bolnemu Janezu, da ga bodo peljali v Lurd, toda dolgo so odlašali. Bolni Janezek je popolnoma zaupal, da mu bo Devica Marija izprosila zdravje, ako ga popeljejo v Lurd. Zato mu je bilo silno hudo, ker ga starši niso uslišali. Včasih so mu že obljubili, da ga bodo peljali k lurški votlini, in takrat je bil revež vselej ves iz sebe od veselja. Toda ko je videl, da starši ne mislijo izpolniti obljube, bilo mu je tako hudo, da je vsled tega večkrat omedlel.

Naposled se je oče vendar odločil in je najel voz za potovanje. Ko je deček izvedel, da pojde res v Lurd, ni vedel kaj početi samega veselja.

Preden sta se z očetom podala na pot, ni celo noč zatisnil očesa, in komaj so ga udržali v postelji do jutra.

Slednjič je napočil težko pričakovani dan. Dejali so bolnika na voz, in napotila sta se z očetom proti Lurdu. Moč Marijine priprošnje se je začela razodevati že po poti; preden sta prišla z očetom v Lurd, zboljšalo se je bolniku toliko, da je mogel po tiho kaj malega povedati. Oče se je stresel veselja, ko je slišal te tihe glasove. Vendar pa je ostalo telo bolnikovo še mrtvo in brez moči, kakor je bilo poprej. Deček je celo pot molil, le tuintam je prenehal, takrat je pa s tihim glasom rekel: „Oče ozdravel bom. Sv. Devica me bo ozdravila. Spet bom hodil in govoril.“

Prišla sta v Lurd, in bolnega Janezka so nesli v votlino, ker sta oba, oče in bolni sin, goreče prosila pomoči Marijine. Nato so nesli bolnika v kopel, da bi ga položili v vodo lurškega studenca. Ljudje so videli na pol mrtvega dečka, smilil se jim je, in čakali so pred kopelnico, da bi videli, ali bo prišel zdrav ven. Iz usmiljenja so molili zanj in ga priporočali blaženi Devici Mariji. Dolgo ga ni bilo, čez pol ure so se pa odprla vrata, in deček je zdaj prišel sam ven in je brez tuje pomoči pokleknil pred votlino ter začel moliti. Bil je popolnoma zdrav in drugo jutro je prehodil celo dolgo pot od stanovanja v mestu do votline! S kakšnim veseljem ga je mati doma sprejela, se ne da popisati!

Lurd je premnogokrat priča takih-le dogodkov.

Rekel bo morda kdo, da je bil to čudež; vsaj preprosto ljudstvo kar zmeraj takim ozdravljenjem daje ime čudež.

Ne tako sv. cerkev.

Posebno čudovito mora biti ozdravljenje, da je cerkvena oblast prizna za čudež. Pa še tega sv. cerkev ne stori tje v en dan, temveč po dolgotrajnem preiskovanju. Čudeži potrjujejo našo sv. vero. Saj je sam Jezus Kristus s čudeži izpričeval resnico svojega nauka. Prav zato je treba skrbno preudariti preden se kak dogodek za čudež razglasi. Velika nevarna zmota bi bila, če bi kdo hotel vsako čudovito ozdravljenje šteti med čudeže. Ako bi sv. cerkev tako delala, ako bi cerkvena gosposka vsak lurški dogodek razglasila za čudež,

bi se sovražniki kmalu začeli norčevati iz katoliške cerkve.

Kar se tiče čudovitih uslišanj in ozdravljenj, je treba velike, velike previdnosti. Čast naše sv. vere terja, naj nikar ne razglašamo za čudež vsakega uslišanja in vsakega nenavadnega ozdravljenja. Zakaj na ta način bi se podirala veljava resničnih čudežev in sploh veljava sv. vere.

26. dan.

Pomen čudežev.

Če izrečeš vpričo brezverca besedo „čudež“, se zgane, kakor bi ga kaj pičilo. Izmed vsega, kar imamo v katoliški cerkvi, ni brezvercem nobena reč tako zoprna, kakor čudeži in vera v čudeže. In zakaj? Zato ker tudi brezverec čuti, da je ravno v čudežih poglobitna moč naše svete vere. »Ako pa Kristus ni vstal, tedaj je prazno naše oznanjevanje, prazna tudi naša vera, tako je dejal sv. Pavel. (I. Kor. 15, 14). To bi se reklo z drugimi besedami: Ko bi Kristus svojega nauka ne bil potrdil z vstajenjem in drugimi čudeži, bi bila naša vera brez podlage.

Sv. katoliška vera je potrjena z brezštevlnimi čudeži. Lahko torej rečemo, da v e m o, z a k a j v e r u j e m o.

Tudi pričujoče šmarnice naj obrode v bravcu ta sad, da b o v e d e l, z a k a j v e r u j e. Le potem

bo njegova vera trdna. Le potem bo znal sv. vero krepko braniti proti sovražnikom. In komur je znano, s kakšnimi čudeži je potrjena sv. katoliška vera, ta res ve, zakaj veruje.

Nobena druga vera ni potrjena s čudeži. Tudi Martinu Lutru so že ob njegovem času očitali, da z nobenim čudežem ni potrdil svojega čudnega nauka. Erazem Rotterdamski¹⁾ je bil sicer prijatelj Lutrovih novotarij. Vendar je očitno priznal, da je velik razloček med apostoli in med Lutrom. Dejal je, da so apostoli mnogo bolnikov ozdravili s samo besedo, da pa Luter in njegovi prijatelji še enega kruljevega konja niso mogli ozdraviti.

Ako prilika nanese, da moraš z brezvercem govoriti o sv. veri, spomni ga čudežev.

Opozori ga na čudeže Jezusa Kristusa in apostolov; domisli ga čudežev, ki so se od nekdanj godili v sv. katoliški cerkvi po priprošnji svetnikov. Govori mu z besedami sv. pisma: „Ako bi Bog ne bil znamenji (s čudeži) potrdil naših verskih nauk, bi bila prazna naša vera.“ Toda Kristus je vstal od mrtvih. Kristus in apostoli so delali čudeže. Zato vemo komu verujemo in zakaj verujemo.

Res je, da ne smemo čudežem prištevati vsakega nenavadnega ozdravljenja. Tudi lurških ozdravljenj ne smemo vseh imenovati „čudež“. Nekatera izmed njih so pa vendar pravi čudeži.

¹⁾ J. Weiss, Weltgeschichte, VII. 750.

V Lurdu n. pr. izpregledujejo slepi, o katerih so zdravniki potrdili, da je bila njih slepota neozdravljiva. Ondi se hipoma zacelijo rane, ki bi se bile po naravnem potu mogle zaceliti le tekom več dni ali več tednov. Po priprošnji Lurške Matere božje so se naenkrat zacelili celo zlomljeni udje.¹⁾ Taka ozdravljenja so brez dvoma pravi čudeži, katerih znanost ne more razložiti, in kateri prav posebno potrjujejo sv. katoliško vero.

Če to premišljujemo, moramo pač priznati, da nam je Marija najboljša mati. Ravno sedaj, ko se brezverci najbolj trudijo, da bi človeškemu rodu iztgali iz srca sv. vero — ravno sedaj sveta Devica z lurškimi dogodki sv. vero najbolj potrjuje. Nebeška kraljica skrbi za nas, kakor dobra mati. Zato ji bodimo vdani, kakor zvesti, hvaležni otroci.

27. dan.

Lurška stava.

Ljudje, ki ničesar več ne verujejo, so mnogo pisali proti luškim čudežem. Pred kakimi 35 leti pa je te pisarje Francoz E. Artí (E. Artus) osramotil. Razglasil je po listih, da rad da več tisoč kron tistemu, ki bi ovrigel en sam čudež izmed onih, katere je popisal znani Henrik Lasér (Lasserre).

¹⁾ Primeri: Dr. Boissarie, Les grandes guérisons de Lourdes.

In glejte, čudo! Do današnjega dne nihče ni bil tako srečen, da bi dobil te tisočake! Niti toliko poguma niso imeli, da bi bili poizkusili ovreči kak čudež.

Povod onemu razglasu je bilo čudovito ozdravljenje, ki se je zgodilo dne 14. julija leta 1871. v rodbini Artijeви.

E. Artí, odličen Francoz, je imel nečakinjo Julijo Furnié (Fournier). Družina Furniéjeva je bivala takrat v Bordóju (Bordeaux), E. Artí pa v Parizu. Julija je v svojem 15. letu nevarno obolela. Začetkom je bila bolezen podobna božjasti. Želodec je polagoma tako oslabil, da ni Julija skoraj ničesar več vživala. Vse telo je oslabilo; ako je niso opirali, še stati ni mogla. In tudi če se je grede na koga opirala, se je morala na vsake tri ali štiri korake uvesti. Pljuča so opešala; bolnica je od dne do dne težje dihala, ležé sploh ni mogla več dihati. Sedé in oprta na blazine je počivala v postelji. Naposled je desna stran popolnoma otrpnila.

Najimenitnejše bordóske zdravnike so vprašali sveta. Ti so izrekli, da bi v najugodnejšem slučaju bolnica utegnila še ozdraveti, toda le po dolgem času.

Takrat je dobil v Parizu bivajoči ujec bolne Julije, E. Arti, v roke znano knjigo „Lurška Mati božja“, ki jo je spisal Henrik Lasér. Knjiga mu je tako dopadla, da jo je bral neprenehoma od kraja do konca; prebral jo je v eni noči. Ko je prišel do konca, je sijal že beli dan skozi okno.

„In dan je zasijal tudi v moji duši“, piše Artí, „nadnaravna luč se je užgala v mojem srcu — luč vere. Veroval sem v sveto Devico, ki se je prikazala v Lurdu, v njene dobrote, v njene čudeže“.

Vera in upanje sta sorodna. Artí je mislil na bolno nečakinjo, zbudilo se mu je upanje, da bo sorodnica ozdravela. Pisal je sestri v Bordó, naj se z vso družino vred zateče k lurški Materi božji in jo prosi pomoči. Spodobno naj se pripravijo, da bodo vredni Marijinega usmiljenja, pred vsem pa naj preberó Lasérjevo knjigo, da bodo trdneje zaupali. Drugo pismo je pisal Artí župniku Peramálu (Peyramale) v Lurd in ga prosil, naj pošlje steklenico vode iz čudežnega studenca gospej Furniéjevi v Bordó.

V družini Furniéjevi je bilo takole: mati, hči Julija in enajstletni sinček Albert so bili verni in pobožni; oče pa in sin Ernst Mansél (Mancel), katerega je imela mati iz prvega zakona, sta bila brezverca. Lurška voda je došla; mati in hči sta domačim razodeli svoj sklep. Sin Ernst je pisal ujcu v Pariz:

„Dasi Vas spoštujem, ljubi ujec, moram vendar reči, da nimam najmanjšega zaupanja do lurške vode. Ko bi Julija ne bila tako bolna, bi se najrajši iz srca smejal tej stvari. Tako pa samo pravim: če Julijo ta voda ozdravi, bom raz vseh streh oznanoval, da se je zgodil čudež. Da, obljubim celó, da pojdem k izpovedi.“

Z veliko vnemo se je pripravljala Julija za milost, katere je pričakovala iz nebes. Dné 13. junija

je bila obletnica njenega prvega sv. obhajila in 14. dan junija so hoteli izprositi bolnici ozdravljenja, katerega ji človeška učenost ni mogla dati.

Julija je bila silno slaba. Dva dni, 12. in 13. junija, ni čisto nič zaužila.

Dné 14. junija so nesli bolnico v cerkev, kjer je bila maša zanjo. Bolnica, mati in mali Albert so prejeli zelo pobožno sv. obhajilo in so molili tako goreče in zaupljivo, kakor bi hoteli Boga prisiliti, da bi jih uslišal.

Po sv. obhajilu je vzela gospa Furniéjeva steklenico z lurško vodo in jo je s tresočo roko podala bolni hčeri, ki je izpila nekoliko požirkov.

Nekaj trenutkov so čakali v strahu in skrbah. — „Julija, kako je?“ je vprašala mati. Julija je bila vsa bleda. „Oh mati, nič se ni izpremenilo, nisem ozdravljena“, odgovori bolna hčerka, in ob teh besedah jo polijo solze. Zdelo se je, da je molitev prav tako malo pomagala, kakor človeška vednost in zdravila. Nesrečna družina je bila vsa obupana; gospa Furniéjeva je pisala stricu Artíju, kaj se je zgodilo, in ga vprašala, kaj naj stori; dejala je, da bi žalosti kmalu še sama zbolela.

Tako je minul 14. junij v žalosti in solzah. Prišel je večer; Julija je, kakor navadno, sedela na postelji. Mati in mali Albert sta kleče opravljala večerno molitev, oče je šel stran, kakor je storil vselej, kadar so začeli žena in otroci moliti. Ker je bil zaradi bolne hčere prav tako v skrbah, kakor drugi, ni mogel spati. Vzel je v roko časnik „Žirónd“ (Gironde) in začel brati. To je bil brez-

versko pisan list, in Furnié si ga je kupil vsak večer.

Bolna Julija, mati in Albert so odmolili. Vsi so bili zelo pobiti. Julija je zmolila še en odstavek rožnega venca. Ko je končala, je pokazala z velo roko omaro, na kateri je stala steklenica lurške vode; prosila je mater, naj ji jo dá.

Mati ni marala, da bi hči še enkrat zastonj poizkušala Marijino zdravilno vodo; bala se je, da ne bi bilo Juliji potem še huje pri srcu, ako bi ji voda ne pomagala. Zato je odvrnila: „Otrok moj, ko bi te bila sveta Devica hotela ozdraviti, bi bila to že davi storila.“

Bolnica pa ni odnehala. „Prepričana sem, da bom nocoj ozdravela; dajte mi vode“, je rekla, ko je mati hotela stvar odložiti za naslednji dan.

Tu se je oglasil mali brat, ki je še vedno klečal in pobožno molil: „Mati, dajte ji vode, Julija bo ozdravela.“

Gospa Furniéjeva se je vdala. Vsi so molčali, ko je mati vlivala vodo iz steklenice v kozarec in jo dajala bolnici; slišalo se je samo bolničino kratko in težko dihanje. Julija se je pokrižala in izpila do zadnje kaplje vodo, katera se ji je zdela sveta. Potem je postavila prazni kozarec na stran, dvignila oči proti nebu in začela počasi in krepko dihati.

Prsi so se dvigale in širile; zrak je prihajal brez ovire do dna pljuč. Ko je mati videla počasno in krepko dihanje, jo je bilo kar groza.

„Sveta Devica mi daje zdravje“, je zaklicala Julija; „dajte mi še vode! Umila si bom vse bolne ude!“

Umila se je z lurško vodo in rekla: „Mati, vse bolečine me zapuščajo, vse, vse, druga za drugo! Ginejo, kakor bi jih z gobo brisala z života.“

V resnici je vsa dolgotrajna in mučna bolezen popolnoma izginila.

Mali Albert je med tem skočil skozi duri in je klical na vso moč: „Julija je ozdravela! Julija je ozdravela!“

„Ozdravela!?“ je zajecal oče, stari nevernik; prestrašil se je tako, da mu je časnik padel iz rok.

Gospod Furnié je bil pomorski vojak, ki je dolgo vrsto let preživel na vodi in brez strahu prebil mnogo velikih nevarnosti. Nikoli pa ga ni tako pretreslo, kakor tedaj, ko je slišal iz hčerinih ust: „Oče, vidite sami, da me je sveta Devica ozdravila.“

Albertov krik je opozoril tudi posle in celo hišo. Vsi so bili iz sebe začudenja in veselja, ko so videli, kaj je. Julija je legla v posteljo in kmalu trdno zaspala. Oče in mati sta čula pri postelji. Drugi dan je vstala in jedla, potem pa šla ven in prehodila dolgo pot. Doktor Denisé (Denucé) je izpričal njeno ozdravljenje.

Kmalu nato je šla srečna družina z ujcem Artijem v Lurd, da se zahvali Materi božji. Gospod Furnié je bil kakor prerojen; iz brezverca je postal veren katoličan. Cela družina se je posvetila sveti Devici. Ernst Mansél, mladi mornar, je kmalu

potem izpolnil, kar je obljubil v šali, in šel je k izpovedi.

Artí je menil, da bi bilo koristno, ako bi se čudovito ozdravljenje objavilo, in je priobčil tekom julija leta 1871. poročilo o tem ozdravljenju v francoskem časopisu „Inivér“ (Univers).

Brezverci so se takoj začeli norčevati iz poročila Artíjevega in so ga hoteli ovreči s praznimi besedami. Nihče teh piscev pa se ni potrudil, da bi bil dogodek preiskal, ali da bi bil šel gledat ozdravljeno Julijo, da bi se bil posvetoval z zdravniki ali povprašal priče. Tajili so slepo brez dokazov in razlogov.

Brezverni ljudje so pač taki, da se nočejo o nobeni stvari prepričati, ampak kar naprej trdijo: čudež je nemogoč, in tajé z največjo predrznostjo vse, kar je nadnaravnega. Tako so ravnali tudi, ko so napadli Artíja. Vsled tega se je Artí namenil, da bo brezverske pisarje spravil v zadrego. To je storil tem rajši, ker je videl, da časnikarji s svojimi lažmi dan na dan zapeljujejo v zmoto tisoče bravev. V pomoček si je izbral Lasérjevo knjigo, katera je bila tudi njega samega pripeljala na pravo pot.

Dné 23. julija leta 1871. je torej priobčil Artí v listu „Inivér“ svoj slaveni oglas do brezvercev. Dejal je: „Če čudeži niso mogoči, če razen tega sveta ni nič drugega, če ni sploh nič nadnaravnega, mora biti vse zlagano, kar je v Lasérjevi knjigi „Lurška Mati božja“; niti eden izmed ondi popisanih dogodkov ne more biti resničen.“

„Jaz pa sem pripravljen,“ piše Artí v onem oglasu, „staviti 10.000 K s komerkoli, da so popolnoma resnični vsi čudoviti dogodki, katere je Lasér popisal.“

Artí je založil pri svojem notarju Tirkéju (Turquet) 10.000 kron, razen tega pa še drugih 5000 kron, s katerimi naj bi se poravnali stroški, ki bi utegnili nastati ob preiskovanju čudežev. Pripomnil je takoj v prvem oglasu, da je svota 15.000 kron najnižja stava, katero sprejme. Za manj bi ne hotel staviti. Ko bi pa nasprotnik hotel, rad stavi tudi za 100.000 in 200.000 kron! Kot razsojevalce v tej zadevi je izbral 60 mož, ki so imeli po svojem značaju in učenosti veljavo po celem Francoskem. Izmed teh učenjakov naj si nasprotnik izbere, katere hoče, da stvar rasodijo; sme pa nasprotnik tudi novih razsojevalcev poiskati, če mu je tako ljubše.

Pogoji so bili za nasprotnika pač ugodni. Človek bi mislil, da se je moralo oglasiti na stotine brezvercev, ki bi hoteli sprejeti Artíjevo stavo. Saj so vedno imeli polna usta psovk proti čudežem. Po njih mislih je bilo jasno, da mora Artí izgubiti.

In kako se je stvar končala? Kakšen je bil izid stave?

Pač jih je bilo več, ki so hoteli staviti; že so samozavestno obetali, da bodo stavo dobili. Toda pogum je izviral le iz njih nevednosti; samo dotlej so si obetali zmago, dokler niso brali Lasérjevih bukev. Komaj pa so prebrali to knjigo, ali se na

drug način poučili o lurških čudežih, jim je pogum upadel in z različnimi izgovori so se stavi odpovedali.

Tako se je precej v začetku oglasil neki časnikar, plemeniti Markadó (Marcadeau). Ko je bral Artíjev oglas, se je razsrdil nad „krščansko brezsrarnostjo“; precej se je usedel in pisal Artíju, da sprejme stavo. Vročekrvni časnikar je pisal zelo neolikano in je o Lurdu tako malo vedel, da je trdil: ‚Slavni lurški studenec ni nič družega, kakor stara deževnica, ki se je polagoma nabrala skozi skalnate razpoke.‘ Videlo se je iz tega, da plemeniti Markadó še bral ni Lasérjeve knjige „Lurška Mati božja“.

Ko je pa Markadó izvedel, da so se lurški dogodki nekoliko drugače vršili, kakor si je mislil, mu je pogum upadel. S praznimi izgovori se je hotel izmotati iz stave. Artí pa ga ni več izpustil, temveč ga javno osramotil. Ponižanje je bilo tem hujše, ker se je izvedelo, da tisti človek ni bil plemenitaš, ampak si je bil le izmislil gosposko ime. V resnici se je imenoval Kazó (Caseaux).

Nekoliko let pozneje je bil v boju z lurško Materjo božjo sramotno premagan doktor Didé (Diday), ki je bil na glasu kot učen zdravnik. Zelo predrzno je pisal, da sprejme Artíjevo stavo. Vpitje samo ne izda nič, je rekel; predno bi prižnal čudežno ozdravljenje, bi moral slišati priče, in posebno videti podpis zdravnikov, kateri so izpričali bolezen in ozdravljenje.

Ko je pa doktor Didé prebral Lasérjevo knjigo in uvidel, da je v njej silno veliko tistega, kar se je njemu zdelo nemogoče — namreč zdravniških potrdil — tedaj mu je hipoma upadel ves pogum, in o stavi ni hotel nič več slišati.

Ob istem času je Artí pozval na boj doktorja Voazéna, zdravnika za umobolne.

Ta je v nekem zdravniškem časopisu trdil, da se lurški čudeži opirajo na domišljije umobolne deklice, katero so zaradi bolezni na duhu zaprli v uršulinski samostan v Nevéju (Nevers). Artí mu je dokazal s pomočjo pisma, ki ga je bil pisal doktor Robert Sen - Sir (Saint - Cyr), da je taka trditev golo obrekovanje, da Bernardka ni bila zaprta, da ni bila umobolna, celo to, da vsled mirnega, veselega značaja ni imela najmanjšega nagnjenja do kake bolezni na duhu. Dalje je Artí pozval gospoda doktorja, naj vendar sprejme stavo, če je svoje stvari tako gotov; doktorju Voazénu pa se je zdelo bolj varno umakniti se.

Pozneje je prišlo na vrsto še nekaj časopisov, katere je Artí ravno tako osramotil. Drznili so se norčevati iz lurških čudežev. Artí jih je pozval, naj pusté prazno govoričenje in naj rajši sprejmó stavo. Ko so videli tako resnobo, je upadel pogum tudi njim, in — obmolknili so.

To je zgodba stave, katero je Artí javno ponudil svobodomiselcem. Po tistem je Artí že dobil bele lase, a njegovih 15.000 si še nihče ni prislužil. Saj so tudi najhujšim nasprotnikom vzeli pogum

čudoviti dogodki, kateri so se od leta 1871. dalje vršili v Lurdu skoro dan za dnem.

Za nas pa je zgodba te stave velike važnosti. Z njo je Artí ob kratkem in po domače zavrnil vse nauke brezvercev. Prostomisleci so imeli tu najlepšo priliko, da bi osramotili vero in čudeže. Tega niso storili, ampak vsi sramotno pobegnili in umolknili.

28. dan.

Kazen za odpad od vere.

Zgodovina prvih časov krščanstva dokazuje, da Bog velikokrat trdo udari tistega, ki je odpadel od vere.

Sredi četrtega stoletja, ko so v Perziji preganjali kristjane, je bil v mestu Ariji med drugimi zatožen kristjan Badem. Vzeli so mu premoženje, mučili so ga in zaprli. Isti čas je bil zaradi krščanske vere zaprt tudi kristjan Nerzan. Tu je kralj Sapor ukazal Nerzana pripeljati iz ječe in mu je dejal, naj odpade od krščanske vere in naj umori Badema, češ, potem bo vse Bademovo premoženje njegovo (Nerzanovo). Res se je Nerzan dal premotiti, je vzel meč in je šel nad Badema. Ta pa mu je zaklical: „Ali si postal tak hudobnež, da ti še ni dosti, ker si Boga zatajil, ampak da hočeš tudi njegove služabnike moriti?“

Nerzan je zardel, pa vkljub temu je z mečem mahnil po Bademu. Vendar odpadnik ni mogel takoj usmrtiti mučenika, ker se mu je vsled razburjenja roka silno tresla. Mučenik je stal mirno kakor steber, dokler se ni smrtno zadet zgrudil. Še pogani so občudovali njegovo stanovitnost, a Nerzana so zaničevali.

Kralj je odpadniku Nerzanu res dal Bademovo premoženje, toda Nerzan se ga ni dolgo veselil. Kmalu je tudi njegovo življenje končal meč.¹⁾ Vse je bilo prepričano, da ga je Bog kaznoval.

Drug tak odpadnik je bil višji cesarski uradnik Julijan, ki je živel okrog leta 363. po Kristusu. Bil je kristjan, dokler so bili rimski cesarji kristjani. Ko je pa cesarski prestol zasedel poganski vladar, je postal tudi ta Julijan malikovavec. Odslej je kot sodnik obsojal državljane, katere so mu tožili, da so kristjani. Tako so pripeljali predenj dva vojaka: Bonoza in Maksimilijana. Julijan ju je dal mučiti in usmrtiti. Preden sta umrla, sta Julijanu napovedala kazen božjo.

Kmalu potem se je Julijana lotila huda bolezen. Silen strah pred smrtjo se ga je polastil. In prosil je ženo: „Pojdi v cerkev in moli zame, da ne boš postala vdova. Reci tudi kristjanom, naj molijo zame.“ Žena je odvrnila: „Jaz sem vdova od tistega dne, ko sem videla, da preganjaš kristjane.“

Julijan je umrl v velikih bolečinah, prej pa se je še izpreobrnil in njegova zadnja molitev se

¹⁾ Ruinart, Acta Martyrum, str. 622.

je glasila: „Krščanski Bog usmili se me, pomagaj mi, sprejmi mojo dušo!“¹⁾

Kazni božje naj pričakujejo tudi vsi tisti, ki se dandanes kažejo sovražnike krščanstva. Kaj bodo počeli nazadnje? Kje bodo iskali tolažbe? Komu se bodo priporočali oni, ki se zdaj bahajo s svojim brezverstvom? Ali bodo še smeli upati odpuščenja grehov?

Res, dolg odpadnikov je velik. Kazen, katera jim je pripravljena, je večna. Toda še je upa nje da jim Bog odpusti, zlasti, če se priporoče Devici Mariji. Saj je marsikakega grešnika ob smrtni uri samo to rešilo, samo to mu vdehnilo upanje, ker se je priporočil nebeški kraljici.

Sv. Frančišek Regis je za večnost pripravljaj tollovaja, katerega so bili obsodili v smrtno kazen. Ropar je bil tako trdovraten, da je bila vsaka beseda svetnikova zastonj. Še zmenil se ni za to, kar mu je sv. Frančišek govoril.

Zdaj mu je svetnik pokazal podobico Matere božje in ga vprašal: „Ali veš, kdo je to?“ Tolovaj je odgovoril: „Vem“. Nato je dejal svetnik: „In Mati božja tudi tebe ljubi.“ Razbojnik je odvrnil: „Potem me gotovo ne pozna.“ Sv. Frančišek je dejal: „Pozna te.“ — „Gotovo ne vé, da sem vero zaničeval.“ — „Vé.“ — „Gotovo ne vé, da sem nedolžno kri prelival in da sem moril.“ — „Vé.“ — „Pa me vendar ljubi?“ — „Še te ljubi,“ je odgovoril sv. Frančišek. Začuden je vprašal tollovaj: „Ali je res, kar govoriš?“ In svetnik mu

¹⁾ Ruinart, Acta Martyrum, str. 261.

je zatrdil, da je to čista resnica. Tu je razbojnik naenkrat začel jokati in se je spravil z Bogom.

Največji grešnik, tudi brezbožen zaničevavec vere, še utegne nazadnje doseči milost božjo, zlasti če se izroči varstvu Marijinemu. Zato tudi o brezvercu ne smemo obupati. Morda se bo nazadnje vendar-le zdramil iz zaslepljenja in se oklenil resnice. Radi tega večkrat molimo za izpreobrnjenje brezvercev in jih priporočajmo Devici Mariji.

29. dan.

Vera osrečuje.

Ako se ozremo v prve čase krščanstva, moramo občudovati vero mučenikov, občudovati mir, ki je napolnjeval njih srca. Še se hranijo obširni zapisniki o njih trpljenju (*Acta martyrum*). Ako beremo te zapiske se nam zdi, da se je nam odprl pogled v drug svet. Zgledi, ki jih vidimo med kristjani danes, in pa način, kako so živeli mučenci — se razlikuje kakor noč in dan. Pri nas polno sovraštva, žalosti, obupa — med prvimi kristjani pa vdanost v voljo božjo, zadovoljnost, ljubezen do božjega Jagnjeta, ljubezen do bližnjega. Tedaj so ljubili Boga tako, da so mučenci včasih kar s smehljajem na ustnicah darovali življenje za Kristusa. Mnogo jih je bilo, ki so se sami izdali sodnikom, da so kristjani. Mučeniško krono doseči, to jim je bila največja sreča. Zato niso

spoštovali samo mučnikov, ampak tudi njih otroke in njih rodbine sploh. Zgodbe mučnikov so zapisovali, da so jih brali v cerkvah vsako leto ob dnevu smrti dotičnega mučenca. Goreče so Boga prosili, da bi jim dal doseči mučeniško krono.

Taka je bila njih ljubezen do Boga.

Prav zato je vladal v srcih prvih kristjanov nebeški mir. Zakaj mirno je samo srce, ki se ne plaši nobene bridkosti, nobenega trpljenja in tudi smrti ne. Ni moči na svetu, ki bi mogla vznemiriti tako srečno srce, ki bi mogla pregnati iz njega nebeški mir.

Angelska ljubezen do bližnjega, ki je vodila prve kristjane v vseh delih, je vzbujala začudenje poganov. Neverniki se niso mogli prečuditi, ko so videli, da se kristjani ljubijo kakor bratje. Marsikje so kristjani imeli še premoženje skupno; kar je imel eden, so imeli vsi; ubožcev ni bilo med njimi. Kakor med nebeškimi duhovi vlada edinost in ljubezen, tako je bratovska ljubezen zedinjala prve kristjane. Še rajnim sobratom so ohranjali prijateljstvo. Dostikrat so se podajali v smrtno nevarnost, da so trupla mučnikov odvzeli poganom in je spoštljivo pokopali v blagoslovljeno zemljo.

Iskrena medsebojna ljubezen se je razodevala v najmanjših rečeh. Celó ogovarjali so drug drugega z besedami „brat v Kristusu“, „sestra v Kristusu“.

Ali ni srečno ljudstvu, v katerem vlada tak duh?

Srečni so bili prvi kristjani; nebeško srečo so okušali že na zemlji. In odkod jim je dohajala ta sreča? — Iz krščanske vere.

Kršćanstvo jim je bilo vir vse njih sreče. Evangelij in življenje, uravnano po zapovedih evangelija — to jim je izpreminjalo zemljo v raj!

Vir sreče prvih kristjanov pa tudi danes še ni usehnil. Nauke in zapovedi Kristusovega evangelija nam še danes hrani sv. katoliška cerkev. Bodimo dobri katoličani, živimo po sv. veri, in srečni bomo tudi mi!

To nam zlasti potrjujejo lurški dogodki. Ne rečemo lurška ozdravljenja, ampak namenoma pravimo lurški dogodki. Zakaj v Lurdu se ne vrše samo ozdravljenja, ampak tudi čudovita izpreobrnjenja. Marsikdo pride v Lurd neveren. Njegovo nepokojno srce si želi miru; čuti, da bi našlo pravi mir le v veri; zato pribeži na slavno Marijino božjo pot v Lurd. In brez števila jih je, ki v Lurdu res najdejo vero, z njo pa srčni mir.

Zato naj hvala Marijina nikdar ne preide iz ust človeških otrok. Slavijo naj jo vsa ljudstva, ker tako materinsko skrbi še sedaj za človeški rod in ker neprenehoma vodi na pravo pot izgubljene otroke ter deli njih srcem pravi mir.

Hvala Marijina naj se torej razlega po vsej zemlji do konca dni!

30. dan.

Zgledi stanovitnosti.

Kako bodimo stanovitni v veri, nas najbolj učé zgledi mučencev. Zgodbe o trpljenju mučencev se nam zdé kakor rajška pesem o stanovitnosti, krotkosti in o ljubezni do božjega Jagnjeta. Prvi kristjani so bili skoro kakor angeli. Zakaj nobena telesna muka ni mogla ukloniti njih junaškega duha. V duhu se prestavimo v tiste blažene čase, da se utrdi naša vera.

Bilo je okrog leta 305, ko je v Ikoniju v Mali Aziji živela plemenita kristjana Julita.¹⁾ Bila je kraljevega rodu in zelo premožna. Ko se je vnelo preganjanje kristjanov, je s sinčkom Cirikom pobegnila v Tarz. Onda so jo prijeli in tirali z otrokom vred pred sodnika. Sinčka je v naročju prinesla k sodbi.

Sodnik Aleksander je velel, naj materi vzemó otroka in ga peljejo k njemu. Storili so tako. Cirik tudi potem ni odvrnil oči od matere, ko ga je imel že sodnik pri sebi. Julito so bičali. Mučenica ni govorila drugega, kakor to, da je kristjana in da noče darovati malikom. Mali Cirik je govoril, kakor je slišal mater, ter je vedno in vedno ponavljal: „Kristjan sem! Kristjan sem.“ Ko ga je sodnik vzel v naročje, se mu je hotel s silo iztrgati. To je sodnika razsrdilo. Zgrabil je otroka za nogo in ga vrgel ob tla, da se mu je

¹⁾ Ruinart, Acta martyrum, str. 504.

glavica razklala. Ko je mati to videla, je vzdihnila: „Zahvaljen bodi, o Gospod, ker si pred menoj k sebi poklical mojega sina in si mu dal doseči nevenljivo krono!“ Kmalu nato je tudi Julita umrla mučeniške smrti.

To je bila junaška mati! Njena ljubezen do Kristusa je bila močnejša, kakor ljubezen do lastnega otroka.

Sploh so mučenci večkrat morali pozabiti najbližjih sorodnikov, če so hoteli zvesti ostati Jezusu Kristusu.

Isti čas so tudi v Egiptu preganjali kristjane in ondista za Kristusa umrla mučenca Fileja in Filorom.¹⁾

Fileja so sorodniki in prijatelji hoteli po vsej sili pregovoriti, da bi daroval malikom. Pokleknili so predenj, objemali so mu kolena, prosili so ga, naj ne pozabi žene, naj ne zapusti otrok. Toda ostal je neomahljiv kakor skala. Oba tovariša Fileja in Filorom sta neustrašeno prelila kri za Jezusa Kristusa. Popis njunega trpljenja pa sklepa zgodovinar s krasnimi besedami: „Rabeljni so izvršili sodnikovo povelje. Z mečem so njuni neupogljivi duši rešili telesa — po milosti Gospoda našega Jezusa Kristusa, ki z Očetom in sv. Duhom živi in kraljuje, Bog na vekov veke. Amen.“

Neštevilnokrat se je zgodilo, da je mučenec zapustil ženo in nedorasle otročiče. In če ga je žena spremljala na morišče, če so ga spremljali nedolžni otroci, katere je zapuščal, je gotovo krvavelo srce ubogega očeta. Gotovo je marsika-

¹⁾ Ruinart, Acta martyrum, str. 520.

kemu mučencu solza rosila lice, ko je položil glavo pod meč. Toda ni bilo bolečine, ki bi bila pravemu mučencu omajala stanovitnost.

Ko sta bila sojena mučenca Nikander in Marcijan, je bila priča tudi Nikandrova žena, ki je moža opominjala, naj ne omahuje v veri. Sodnik jo je grajal, češ, da je grdo, ker lastnemu možu želi smrt. Žena je odvrnila, da mu ne želi smrti, ampak večno življenje.

Nikandra in Marcijana so obsodili v smrt. Na kraj, kjer ju je čakala mučeniška krona, so ju spremljali sorodniki in znanci, vmes Nikandrova žena, prijatelj, ki je nosil Nikandrovega otroka in žena Marcijanova, ki je tudi imela otroka s seboj. Žena mučenca Marcijana je jokaje prosila moža, naj se je usmili, naj je nikar ne zapusti; kazala mu je otroka in prosila, naj vsaj zaradi otroka odpade od krščanske vere. Klicala mu je: „Usmili se me! Poglej svojega ljubega otroka! Ozri se na naju! Nikar naju ne zaničuj!“ Prijela je moža za obleko in ga je hotela vleči stran, tako, da je Marcijan velel prijatelju, naj jo drži. Ko so dospeli na morišče, je Marcijan prosil, da so pripeljali ženo. Ko je prišla, jo je poljubil in je rekel: „Le pojdi v Gospodu. Saj me ne boš mogla gledati, ko bom trpel.“ Poljubil je otroka, ozrl se v nebo in dejal: „Gospod Bog vsemogočni! Ti skrbi zanj!“ Mučenca sta naposled še drug drugega objela in potem položila glavo pod meč. Njuna zgodba se v zapisnikih mučenikov¹⁾ končuje s prekrasnimi

¹⁾ Ruinart, Acta martyrum, st. 571.

besedami: „Legla sta k počitku Kristusova mučenca Nikander in Marcijan dne 17. junija, za vladanja Gospoda našega Jezusa Kristusa, kateremu bodi čast in slava na vekov veke. Amen.“

Ali potrebujemo še lepših zgledov krščanske stanovitnosti? Gotovo ne! Zgled prvih kristjanov zadostuje za vse čase. Saj so njih zgled posnemali tudi mučenci poznejših stoletij, zlasti oni, ki so umrli mučeniške smrti ob francoski prekuciji. Tako so dne 14. junija 1794 za sv. vero umrle monmártrske redovnice (Montmartre) v Parizu. Tudi njim francoska prekucija ni zanesla, in prav po zgledu prvih kristjanov so ostale stanovitne do konca. Tisti dan so ravno pele večernice, ko so prišli rabeljni z vozom ponje. Pri večernicah so bile prišle do pesmi „Češčena bodi, Kraljica,“ ko so rabeljni stopili v samostan in jim ukazali sestiti na voz. Začele so torej na vozu peti „Češčena bodi, Kraljica“ in so pele celo pot do morišča. Razdivjanemu pariškemu ljudstvu je to petje čudovito seglo v srce; redovnicam je bila pa ta pesem najboljša priprava za smrt, najboljša prošnja za stanovitnost.

Ako hočemo ostati stanovitni v sv. veri, naj tudi iz našega srca večkrat vzkipi pesem „Češčena bodi, Kraljica.“ In kraljica mučencev, kraljica tistih, ki so za vero umrli, bo tudi nam utrdila vero. Devica verna ne bo pustila, da bi njeni otroci omahovali v veri!

31. dan.

Sklep. Cvetovi mučeništva.

Mučeniške zgodbe, ki smo jih navedli zadnje tri dni, so imele namen, predočiti nam duha prvih časov krščanstva. Da si bomo pa mogli ustvariti popolno sliko tiste dobe, se bomo danes, ob sklepu šmarnic, ozrli tudi na mučence, ki so za Jezusa trpeli v otroških letih.

Kakšnega mišljenja so bili otroci prvih kristjanov, spoznamo iz življenja učenjaka Origena. Ko so njegovega očeta zaprli zaradi vere, je tudi mali Origen želel postati mučenik in se je hotel kar sam izdati sodnikom. Mati mu je branila, pa si ni dal dopovedati. Morala mu je skriti obleko, da ga je obdržala doma. Ko je bil oče v ječi, mu je sinček pisal in ga opominjal, naj ostane zvest Kristusu, ter mu je dejal: „Varuj se, oče moj, da se zavoljo nas ne boš premislil.“ Radi tolike gorečnosti v veri je oče Origena silno ljubil in ko je bil izpuščen iz ječe, je večkrat zvečer spečega sinčka poljubil ter goreče Boga zahvalil, da mu je dal tak zaklad.¹⁾

Bilo je tudi veliko otrok, ki so res prelili kri za sv. vero. Ob času cesarja Dioklecijana so kot mučenci umrli dečki, ki so bili strežaji cesarja samega. Živel so sredi vladarskega sijaja, na dvoru so bili priljubljeni, kakor bi bili cesarski otroci,

¹⁾ Ruinart, Acta Martyrum, str. 169.

smeli so upati najimenoitnejših služb, pa so vendar rajši umrli v mukah, kot bi bili zatajili Kristusa.¹⁾ Mučili so jih kakor odrasle, zlasti eden izmed njih, ki mu je bilo ime Peter, je posebno veliko trpel, pa ostal je stanovit.

Tudi „mučeništva svetega Cirila, dečka, ne smemo vam, predragi, zamolčati, ampak moramo je opisati“ — da se izrazimo z besedami zgodovinarja, ki v mučeniških zapisnikih priča o tem dečku.

Ker je mali Ciril postal kristjan, ga je oče spodil iz hiše. Ni mu hotel dati ničesar več. Prepovedal mu je priti domov. Mestni sodnik (v Cezareji v Kapadociji) ga je dal privedi k sebi. Pregovarjal ga je izlepa. Ukazal je rabeljnom, da so ga zvezali in se delali, kakor bi ga hoteli usmrtiti. Pokazali so mu meč in ogenj, ki sta bila namenjena mučencem Kristusovim. Ciril se ni dal oplašiti. Ostal je zvest krščanski veri, in obsodili so ga v smrt. Kateri so bili priča, so jokali. Ciril pa jim je zaklical, naj nikar ne jokajo, temveč naj se vesele njegove smrti, ker gre v nebese. In vesel je šel v smrt.²⁾

Ali naj povemo tudi zgodbo dečka, ki je zaslužil mučeniško krono hkrati z mučencem Romanom?

Bil je še majhen. Mučeniški zapisniki celó njegovega imena ne vedo povedati. Tem več pa vedo o njegovi stanovitnosti.

¹⁾ Ruinart, Acta Martyrum, str. 348.

²⁾ Ruinart, Acta Martyrum, str. 290.

Ko je sveti Roman stal pred sodnikom, je dejal, naj pokličejo iz pričujoče množice otroka in ga vprašajo, kaj se mu zdi bolj pametno, moliti enega Boga, ali častiti več Bogov. Sodnik je ukazal poklicati majhnega dečka, ki je na Romanovo vprašanje smehljaje odgovoril, da je Bog samo eden. Ko so ga vprašali, kdo ga je to naučil, je rekel: „Mati; mater pa Bog.“ Razjarjen ukaže sodnik pripeljati dečkovo mater, in vpričo nje so bičali otroka. Vsled hudih bolečin ga je začela mučiti žeja, in vzdihnil je: „Žejen sem.“ Mati se je bala, da ne bi otrok zavoljo trpljenja omahoval, da ne bi zatajil sv. vere. Opomnila ga je torej, naj ostane stanoviten. In deček je ostal zvest Kristusu. Sodnik ga je obsodil v smrt. Ker je bil ubogi otrok ves raztepen, ni mogel hoditi; mati ga je sama nesla na morišče. Tam ga je še enkrat poljubila ter se poslovila od njega in rekla:

„Z Bogom, ljubi moj; ko boš prišel v kraljestvo Kristusovo, spominjaj se matere!“ Nato je njegova nedolžna glava padla pod rabeljnovim mečem.¹⁾

Pobožna nevoščljivost se nam mora vzbuditi v srcu, ko slišimo o taki stanovitnosti, o taki smrti. To je smrt svetnika, to je blažena smrt!

In srečna smrt je pravzaprav namen, kateremu bi moralo biti posvečeno celo naše življenje. Če bomo srečno umrli, bomo srečni, neskončno srečni celo večnost. Ravno Marijine častivce pa Bog

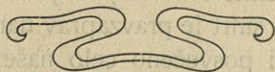
¹⁾ Ruinart, *Acta Martyrum*, str. 394.

poplačuje s tem, da jim koncem zemeljskega potovanja dodeli mirno, srečno zadnjo uro.

O mnogih svetnikih, ki so bili zvesti Marijini otroci, je znano, da jim je smrtno uro Devica Marija sama prihitela na pomoč. Tako milost je n. pr. dosegel sv. Andrej Korzini. Že otroka so ga starši darovali Materi božji. Ko je odrastel, je tudi sam posvetil vse moči Bogu in sveti Devici. Kot zvest otrok Marijin je živel. Kot njen varovanec je umrl: Napovedala mu je dan smrti in zadnjo uro ga je prišla tolažit.

Če želimo, da bi bila naša zadnja ura srečna, zaključimo te šmarnice s trdnim sklepom, da hočemo biti vedno dobri katoličani, da hočemo vedno živeti po sveti veri. Bodimo stanovitni v dobrem, kakor so bili stanovitni kristjani prvih stoletij. Če so prvi kristjani mogli, zakaj bi ne mogli mi? Če so tedaj celo otroci bili stanovitni, zakaj bi ne mogli tudi mi biti zvesti Kristusu?

Hodimo stanovitno za Kristusom, priporočajmo se goreče njegovi materi, in nevenljiva krona v nebesih nam je gotova.

KAZALO.

	Stran
1. DAN. Uvod	5
2. DAN. O Bogu	9
3. DAN. Verujem v sveto katoliško cerkev . . .	13
4. DAN. Veleizdajstvo	16
5. DAN. Zvestoba pradedov	20
6. DAN. Znanost	25
7. DAN. Novodobni krivoverci	29
8. DAN. Nezmotljivost	32
9. DAN. Skrivnosti	35
10. DAN. Pekel	39
11. DAN. Izpoved	43
12. DAN. Sv. Rešnje Telo	45
13. DAN. Cerkvene zapovedi	50
14. DAN. Sv. popotnica	54
15. DAN. Duhovniki	58
16. DAN. Národnost	61
17. DAN. Obup in samomor	67
18. DAN. Prostost	73
19. DAN. Čistost	77
20. DAN. Dvoboj	81
21. DAN. Vera je za vse stanove	84
22. DAN. Kdor nasprotuje sv. veri, nasprotuje razumu	87
23. DAN. Razkol	89
24. DAN. Unijatstvo	93
25. DAN. Kako je soditi o čudovitih ozdravljenjih .	97
26. DAN. Pomen čudežev	101
27. DAN. Lurška stava	103
28. DAN. Kazen za odpad od vere	113
29. DAN. Vera osrečuje	116
30. DAN. Zgledi stanovitnosti	119
31. DAN. Sklep. Cvetovi mučeništva	123

NARODNA IN UNIVERZITETNA
KNJILNICA

00000476214

